

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve	
Egész évre	16 kor. — fill.
Negyedévre	4 " — "
Helyben házhoz hozva	
Egész évre	20 kor. — fill.
Negyedévre	5 " — "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor. — fill.
Negyedévre	6 " — "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kizárólag visszadárs- vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Képes számú ár: 8 fill.

NAGYVÁRAD, szept. 22.

Tisza István akciója Erdélyben.

— Fővárosi politikai munkatársunktól. —

A Tiszáknak legujabb nagyváradai szereplése feljűk fordította ismét a közfigyelmet és érdeklődést. A fővárosi politikai körök azonban nem elégednek meg a beszédek kommentálásával, hanem kutatják azt, a mi azoknak rugóját vagy háttérét képezi: a Tiszáknak akcióját a közeledő választásokat illetőleg.

Ennek egyik érdekes momentumát, Tisza István grófnak erdélyi akcióját világítja meg az alábbi kis cikk, melyet fővárosi politikai munkatársunktól kaptunk s adjuk minden kommentár nélkül a következőkben:

Erdélyben, a Wesselényi pucscs óta, még csak meg sem kísérelték, hogy az ellenzék lobogóját kitűzzék. A kormány egyszerűen rendelkezett az erdélyi kerületek fölött. Ebben kezére járt a románok passzivitása. A Széll-aera kezdetén történt azután, a mi még élénk emlékeztünkben van, hogy Tisza István gróf a románsággal kaczerkodni kezdett. És most azután annyira megérett a dolog, hogy Tiszáék és az erdélyi románok között teljesen szoros a kapcsolat.

Forrásra hivatkozom. Egy román agitátorra, a ki nekem a dolgot egész leple-

zellenül fölfödte. Neki adom át a szót. Ismeretes előzmények után így folytatta:

— Tisza István gróf, a román nemzetiségi politikát illetőleg, szakított apjának régebbi irányával. Velünk, románokkal a közgazdasági téren kereste a nexust és meg is találta. *Részvényesnek állott be az „Albiná”-hoz*, ahhoz a pénzügyi intézethez, a mely, a mint ezt tudni fogja, anyaintézete az erdélyi kisebb román pénzügyintézeteknek. Főüzletága az, hogy a románságot segíti abban, hogy Erdélyben, földek vásárlása révén, minél erősebben megvessék a lábukat. És ezt Széll Kálmántól tanultuk. Ő tőle, a ki nagyon helyesen jegyezte meg, hogy akié a föld, azé az ország. Nos tehát Tisza gróf közvetlen befolyást szerzett a központnál az intézet pénzügyi politikáját illetőleg és tekintve azt, hogy ez szoros kapcsolatban áll a nemzetiségi politikával, erre is. Paktum ez, kérem, Tiszáék és a románság között. Tiszáék támogatják törekvéseinket közgazdasági téren, a mi körülbelül egyre megy nemzetiségi törekvéseink előmozdításával. Ez az ez idő szerint való helyzet. A jövőre nem nyilatkozhatom, ha csak azt nem jegyzem meg, hogy passzivitásunkkal szakítani fogunk és kiállunk a parlament küzdő terére.

Ugron Gábor választói körében.

Ugron Gábor, a szilágy-somlyói kerület képviselője folyó hó 16-án kerületének székhelyén időzött az új törvénykezési palota zárókövetélti ünnepélyén. Délután párthiveivel értekezletet tartott, melyen Ugron kijelentette, hogy a jövő hó közepe táján meg fog jelenni választói körében és a nagyobb helységeken megtartja beszámolóját.

A gabona határidő-üzlet és az idegen buza.

Tisza Istvánnak a gabona határidő-üzletéről készített tervezete igen homályos. Homályos pedig egyik legsarkalatosabb tételében. A buzánál folyton a magyar típusról beszél, azt azonban nem mondja ki határozottan, vajjon az idegen buza kizárandó-e a határidő-üzletből?

— Én azt hiszem — mondotta nekem a budapesti tőzsde egyik ismert látogatója, — hogy Tisza gróf nem akarhatja az idegen buzának a határidő-üzletből való kiszorítását. Bankja szoros nexusban áll a malmokkal, már pedig a mi malmaink nem szolgáltatathatják ki magukat a magyar buzatermelőknek. A grófnak tehát bankja miatt tekintettel kell lennie malmaink politikájára.

Hűség bizalom nélkül.

Mi a földolog egy uralkodóra?

Ha alattvalói hivek hozzá.

S mi a földolog egy miniszterelnökre?

Ha hivi bizalommal viseltetnek iránta.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

H á r m a n.

— Magános tépelődéseimben sokszor elgondolkozom a fölött, miért is van az úgy, hogy a multat felejteni nem lehet. Nem elég a dolgokat átélnünk, mint jelent, újból át kell azt élni, az emlékezés által, mint multat.

— Hogy a tökéletes felejtésre nem vagyunk képesek! Az események mint viaszlapra bevésődnek a lélekbe és valahányszor az emlékezés függőnye felvonatik, a lélek szinpadán újból lejátszódik az esemény minden kis epizódjával s ennek tragikumát éppen úgy átérzi a szív, mint átérzte, átszenvedte a jelenben.

— Sőt, mit mondjak? — többet szenvedünk a multban; a jelent csak egyszer élhetjük át, de hányszor emlékezünk!

— Olykor lassan homályosítja el a lélek derült világát a multnak valami szomorú emléke, mint ahogy lassan száll alább-alább a fényes nappalra az esti alkonyat, mindég homályosabbra, majd sötétebbre, míg végre éjszaka lesz.

Majd meg hirtelen váratlanul lepi meg a lelket a fájó emlékezés, mely teljesen lesújt, mint a nyári kék egen végig rohanó óriási fekete felhő, melynek nyomában olyan nagy a pusztulás.

— A lélek vergődik, tombol a gyötrő emlékek alatt, izzóvá lesz az agy: ez az örület. De kifárad, megadja magát, elcsendesül. Erőt vesz rajta a mély melancholia; szabad utat nyit az emlékezésnek, csöndesen töpreng és sohasem fejt meg a titokzatos problémát. De végre halvány fényt vet a sötétségbe egy vigasztaló gondolat; a nyári zivatar után is feltűnik az égen a szelid szivárvány, sokszínűsége lágyan összeolvad, boldogan mosolyogva övezi az égboltozato-

tot. Mosolya leszáll az emberi szivekbe, békeséget és megnyugvást önt az egész mindenségbe, hogy minden borulatnak meg van a hajnala, minden pusztulás nyomában új élet fakad.

— Egy gondolat ad vigasztalást lelkemnek, hogy a mult édes emlékei nélkül — bármily fájók, kinosak legyenek is — mily türes volna életünk: az emlék teszi tartalmassá, ez fűszerezi meg életünknek szomorú, avagy öreg napjait.

— De nem is adnám semmiért a világon az én édesen kinos, szomorú emlékeimet. Hisz' ez maradt meg számomra a multból, más semmi és senki; a jelenből lett a mult és ez a mult képezi most az én édes-bus jelenemet. Ha ez nem volna velem, mit tennék én e nagy világban olyan egyedül? — de így ketten olyan jól megélünk, benne birom mindenneműt, s az én legőszintébb, leghűségesebb barátom; velem jön a sirba is ez a mélységes szent fájdalom.

Természetes

magyar hegyi borok!

fehér siller és vörös; kitűnő minőség.
literje 30, 32, 40, 44 és 50 kr.

100 liter 22 forint.

Mertz Nándor hegyaljai szőlő

csemege és borkereskedőnél,

Nagyvárad,

Nagy-Körözs utca, Mertz-ház.

Telefon 134. szám.

Mézédes

hegyaljai szőlő

kilója 30 kr.

Rohonczy-féle czukordinnye

kilója 10 kr.

Első és legrégibb biharmegyei

gyümölcs kiviteli üzlet.

Éppen azért uralkodókkal szemben a hűséget, miniszterekkel szemben a bizalmat szokták hangsúlyozni.

S legújában Nagyváradról küldtek egy táviratot Széll Kálmánnak, hangsúlyozva benne a hűséget, de a bizalmat — nem.

Az a kérdés, vajjon az üdvözlétnél a czimzettet, vagy az üdvözlés módját tévesztették-e el?

Azt hisszük, egyiket sem.

Tisza és Apponyi.

A fővárosi sajtó a második napon is Tisza beszédével foglalkozik, a melyet tudvalevőleg olyan politikusan fogalmazott az öreg taktikus, hogy kényelmesen megtűr mindenféle magyarázatot. De nemcsak magyarázgatják a beszédet, hanem czáfolgatják is derekasan. A Budapesti Hírlap úgy szétszedi az egészet, hogy alig marad belőle valami. Az a leleplezés, vagy inkább történeti reminiscencia, a mit ez a lap az obstrukciónál, a csúfosan ugynevezett Tisza-lexről, továbbá Bánffy bukásáról (és nem lemondásáról), Széll K. megbízatásáról és a paktumról s végre a fuzióról igen-igen beavatott forrásból közöl, egész más színben tüntetik fel a közel multnak e nevezetes eseményeit, melyek annyira átalakították politikai életünket és egészen más világításba helyezik Tisza Kálmán beszámolóját is.

Azt hisszük, még jobban meg fogja világítani ezt a beszédet s annak tartalmát az a másik nagyfontosságú beszámoló, melyet Tisza Kálmánnak régi legnagyobb ellenfele, ma a szabadelvű párton bajtársa, Apponyi Albert gróf fog megtartani Lehel városában. Az imént említett czáfolat, mit a B. H. közöl, Széll Kálmánhoz igen közel eső forrásból kerülhetett ki s minden valószínűség szerint az ő véleményét tolmácsolja. Apponyi Albert gróf nem szokott senkinek a tolmácsa lenni; az ő páratlan eredetisége, rendkívüli tehetségének ős-ereje s elragadó szónoki tehetsége nem arra való, hogy akárkinek is a tolmácsa legyen. De is-

merve az Apponyi és a miniszterelnök közötti bizalmas viszonyt, tudva azt, hogy Széll Kálmán leginkább Apponyira és politikai barátaira támaszkodik, ebből a szempontból is méltó érdeklődéssel nézhetünk a jászberényi beszámoló elé, mely kétségkívül felelet lesz a váradi beharangozóra.

Apponyi Albert gróf a másfél éve beállott politikai átalakulás óta csak egy nyílt levélben hallatta szavát jászberényi választói előtt, melyben igazolta pártjának a szabadelvű pártba történt beolvadását.

Most más kérdésekről kell nyilatkoznia beszámolójában. Ha időelőtt »kopott óra« nem akar lenni bele kell markolnia a közvéleményt forrongásban tartó nagy politikai kérdésekbe.

Szava mindenkor irányította a közvéleményt, előre nézett mindig; ma sem elégedhetik meg a mult filozofiájával.

Az egész ország méltó érdeklődése kíséri azért mai beszámolóját, melyet a szokottnál is érdekesebbé tesznek a politikai viszonyok.

A háztulajdonosok tulterhelése.

Nagyvárad város polgárságát ez időszert legjobban foglalkoztatja az a kérdés, hogy a jövő évben milyen mérvben emelkedik a városi adó s milyen újabb terhet raknak már is görnyedő vállakra.

A városi főszámvevő által benyújtott költségvetés nem kevesebb, mint 17% közköltés emeléssel rémitget s ez okozza a város polgárainál az ijedelmet.

S ha mérlegetjük a mai nyomott viszonyokat, a polgárság sanyaru helyzetét, érthető ez az ijedelem.

Már rámutattunk arra a szomorú valóságra, hogy iparunk, kereskedelmünk pang s küzd a napról-napra mind nehezebbé váló megélhetéssel.

Az iparos és kereskedő osztályon kívül legjobban sújtja az óriási adóteher a háztulajdonosokat, akiknek vagyonát az újabb adó-

emelés csak közelebb viszi az elértéktelenedéshez.

A házak értéke folyton csökken, a fentartással járó terhek pedig emelkednek.

A lakások méreg drágák Nagyváradon s ennek daczára a kiadások levonása után alig jövedelmeznek a házak 4% tiszta hasznot.

Figyelmen kívül nem hagyhatjuk azt a körülményt sem, hogy állandóan 600—700 üres lakás van a városban. Meg van ugyan erre nézve a törvény, hogy a bejelentett üres lakások után némi adóleírásban részesülnek a háztulajdonosok, de az ezzel nyert kedvezmény oly csekély, hogy alig vehető számba.

A házak eddigi adómegterhelése kiténik a következőkből.

Egy 600 korona jövedelmet hozó ház után a fentartásra levont összeg után fizetnek Nagyváradon most:

házbér adót	90 kor. — fill
30% ált. jövedelmi pótdót	27 » — »
30% közköltöt	27 » — »
5% iskola adót	4 » 50 »
2% ipariskolai adót	1 » 80 »
3% óvoda adót	2 » 70 »
3% betegápolási adót	2 » 70 »
10% utadót	9 » — »

Összesen 164 kor. 70 fill.

A tervezett 17% közköltés emelés erre az objectumra *újabb 15 kor. 30 fillér terhel róna*, vagyis az illető háztulajdonos az eddigi 164 kor. 70 fillér adó helyett jövőre *180 koronát* fizetne.

Egészséges vagyoni gyarapodásnál csak természetes, hogy az adóalap értékének növekedésével arányosan a terhek is növekedjenek; de Nagyváradon ennek az ellenkezője történik. A teher növekszik s a vagyon értéke csökken.

Az elmúlt évben lépett életbe a betegápolási adó, 3%-al, tehát ha az újabb 17% emelkedés ténnyé válik, két év alatt nem kevesebb, mint 20%-al emelkedik Nagyváradon az adó.

Vigasztalhatna bennünket az, hogy az adóemelések nemcsak nálunk vannak napirenden. A szomszédos Debreczenben csak pár év óta ismerik a városi adót. Jelenleg 18%-ot fizetnek a jövő évre már 28 százalék van tervbe véve.

— Hogy szert tehessek reá, két drága életet és hármunknak mennyei tiszta boldogságát kellett elveszítenem. Ha ily nagy volt az ára, hát csak megbecsüljük egymást igazán!

— De mily balga is valék! azt hittem, még csak meg sem ismerem a fájdalomt soha, s ime, barátjává, szövetségstársává szegődünk egymásnak.

— De balgák voltunk mind a hárman! Egymásban találtuk föl minden boldogságunkat és ezen mennyei tiszta, ártatlan érzésben soha, egy pillanatil sem gondoltunk arra, hogy ennek vége is lehet egykoron! — Gondol-e vajjon három boldogsággal, örömmel telt szív ilyen kínos eshetőségekre?

— Oly tiszta és hatalmas volt érzésünk, hogy csak ez élt bennünk — ez éltetett bennünket. lehet-e a földön más valami is, arról nem volt tudomásunk. Nem tudtuk az életet egymás nélkül elképzelni — mi volt ez egymás iránt: szeretet, rajongás, imádat? Talán mind egyesítve; de magasztos és szent! . . .

— No lám, és mégis itt tudtatok hagyni! Mellém adtatok egy lelkemhez ragaszkodó, hűséges barátot: örökéletig tartó mélységes fájdalmat.

— Itt tudtatok hagyni Nyanyót! . . . Tudtok-e Nyanyó nélkül nyugodtan pihenni, édesen almodni? — tudjátok-e szövegetni a boldogságnak lehellet finom szálait — mit már idenfenn megkezdtek — ha e szálakat nem a Nyanyó ujjai rendezgetik? Talán azért maradt hátra a

gondos Nyanyó, hogy azt a két egymás mellett domboruló sirhalmot virágaival ültesse be s könnyeivel öntözgesse meg; hisz' e könnyektől éled sirotok virága.

— Árvaságunk szomorú pusztaságában fakadt egy szerény, de csodaszép kis virág: a szeretet. S bár mi növekedünk, e virágocska mit sem vesztett; féltő gondnal ápoltuk s így szépsége még bájosabb, illata még kellemesebb lett.

— Mindhárman árva gyermekek voltunk. Az az iszonyatos rém telhetetlenségében szörnyű irigységgel ott pusztított, ahol szép virágot, boldogságot talált. A fiatal apák és anyák a legédesebb napokban hagyják itt e földi életet; családunkban soha sem gyönyörködött szülő édes gyermekében. — És ez évtizedek során át így volt, ki természetes halál, ki véletlen szerencsétlenség által pusztult el; mintha átok lebegett volna e szerencsétlen család felett.

— Így maradtunk mi is árván, mint gügyögő apróságok. Nem dédelgetett minket a szülői szeretet, nem simogatott bennünket puha anyai kéz, nem éreztük mi az édes anyai csók életadó forrását. Egymásban találtuk fel azt, amit nélkülözniünk kellett; szívünk összes szeretetével egymásért dobogott.

— Unokatestvérek voltunk és egy nagybátyánk, ki — szerencséjére — miattunk nem nősült meg soha, vett gondjaiba bennünket, mint kis ágról szakadt madárfiókákat. Az ő védő szárnyai alatt növekedtünk fel, de mintha

csak biztos, merész szárnyalásunkat akarta volna látni, amint elég önállóságra tettünk szert, bevégeztünk látta hivatását, elköltöztött a többiek után. A nemezis nem felejtette ki a sorból, egy kedélyes ebéd után Dódi bácsit karosszékeben szívvelhűdés érte. A mi daliás, magyarosan vigkedélyű Dódi bácsinknak vége. Kinek ajtaja szüntelen tárva volt a vendégsereg előtt; mi azonban a szegények jöttére sem csukódott be soha. Vidám, kedélyes környezetben éltünk gyermekkorunk óta, lehetetlen volt nekünk is ilyenekké nem lennünk. Az első szomorúság a Dódi bácsi halálával ért bennünket. Hogy milyen nemeslelkű odaadással gondoskodott ugy anyagi, mint lelki javainkról, ezért áldja meg halóporában is a jó Isten.

— Hogy letörtek a hatalmas védő szárnyak összebujt a három árva madár és gubbasztott. Gyöngye szárnyaival mindegyik a másikat védte volna; ez egymásérti örökös aggodásban, a jó Isten volt hatalmas védőnk, ki megőrizett bennünket minden veszedelemtől.

— Az aranyos, csillogó kedély nem sokáig tud homályos maradni; fölmelegedett a három fázós madár, nem gubbasztott többé. Megint fényesek lettek a szemek, rózsásak az arczok, csengő nevetés hangzott a park százados fáinak gyönyörű lombkoronája alatt.

— Különösen Margitka volt szerfelett csintalan, cseppet sem maradt hátra az eleven-ségben a mi dédelgetett Bandikánk. No az én lelkem sem volt ment az aranyos zománczról,

Azonban ez a háztulajdonosokra nem vizsgáló, sőt éppen rá szolgál arra, hogy kinttessen azon óriási aránytalanságot és hátrányt, amiből Nagyváradnak bőven kijut.

S ez a házbéradó-rendszerre vezethető vissza. Nagyváradon a háztulajdonosok 350%-al fizetnek magasabb házjvedelmi adót, mint azok a városok, a hol a házosztályadó-rendszer van behozva.

Nagyvárad városa megindította a mozgalmat, hogy ha nem a házosztályadó-rendszert léptetik is életbe Nagyváradon s a fejlődésre hivatott városokban, legalább arányosabb adózási rendszert hozzanak be, amikor a polgárság terhein könnyítve lesz.

Ennek a mozgalomnak intenzivebb fejlesztése elengedhetlen kötelessége a vidéki városoknak.

UJDONSAGOK.

Rigmusok a hétről.

Készen a színház.

Lehullanak a levelek a fákról,
Tavasza, nyár elmúlt, itt az ősz,
Jó táborával jó Somogyi Károly
S színházba készül ifju, ősz.
Ragyog és csillog a sok kandelaber,
Nézik sokan, nap nap után,
Bizony a télen nem játszunk kalábert,
Színházba járunk ezután.

Ez ám szezon lesz, amilyen még nem volt,
— Irigyeljétek Olaszit! —
Mert annyi édes pezsgő régen nem folyt,
Amennyi elfoly tavaszig.
Örüljünk, hiszen minden arra serkent
S oly szép Thália temploma;
Örüljünk, hisz csak ötvennégy a perczent
S még most sincs elég iskola.

Az új bankó.

Igaz, hogy még kevesen látták,
De megjelent, ó, megjelent,
Az új, a kedves czifra bankó
Mely husz koronákat jelent,
Piros, fehér és zöld a színe,
A nyomtatása magyaros,
Egyszóval az új papirbankó
Csokolni való . . . takaros . . .

Csak baj, hogy ámbár szép a bankó,
Kevés lesz benne az öröm,
Mert meg se' nézi még a gazda,
S a végrehajtó érte jön . . .
Ó, legyen fekete a bankó,
Vagy szürke, mint elődje volt,
Csak minél több legyen belőle,
És mérsékeljék az adót . . .

Pis.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Szept. 23. A végrehajtó bizottság ülése a sertésbizaló ügyében d. e. 10 órakor a megyeház kistermében.
Szept. 30. Az iparos ifjak szüreti mulatsága a Sasban.
Szept. 30. Országos kerékpár-verseny Nagyváradon a Sporttérén, d. u. 2 órakor.
Szept. 30. A hegyközség közgyűlése a városházán d. e. 11 órakor.

* **Belopotoczky püspök bérmautja Belopotoczky** Kálmán tábori püspök, nagyváradon katonok tegnap, szombaton délután a táblás vonattal utazott Békés-Csabára bérmautra. Kiséretében utaztak *Fetser* Antal kanonok, *Bielik* Imre pápai kamarás, a tábori püspök titkára és *Nyáry* Ignác egyházmegyei könyvtárnok. A püspököt Békés-Csabán nagy ünnepekkel fogadták. A község előkelősége nagy számmal jelent meg a vasut állomáson. Ott volt a járás tisztkara, a községi előjáróság, a kath. egyháztanács. *Sztraka* György rövid, megleghangu beszéddel üdvözölte az egyháznagyot. Azokon az utcákon, ahol a menet bevonult, a házak szépen fel vannak díszítve, lobogózza. A plebánia épülete előtt csinos diadal-kaput állítottak »Isten hozott!« felirással. A plebániánál *Nemeskey* Andor plebános, mint házigazda s a kerületi papság élén *Kny* Antal kerületi esperes üdvözölték a püspököt, aki úgy itt, mint a vasutnál szívélyesen mondott köszönetet a szép fogadtatásért. — Ma, vasárnap a püspök szent misét mond s kiosztja a bérválás szentségét. Ennek végeztével a nagy számmal jelentkező küldöttségeket fogadja s délben résztvesz a plebános által tiszteletére adandó diszebeden. — B-Csabáról még ma délután elutazik Békésre s itt bérvál, majd Mező-Berénybe, Gyomára és Békés-Endrődre folytatja bérmautját.

* **A polgármester Olaszországban.** Nagyvárad város polgármestere: dr. *Bulyovszky* József már hosszabb idő óta beteg. Orvosai tanácsára tegnap délután Olaszországba utazott, egészségének helyreállítása végett s távollétében *Komlóssy* József tb. főjegyző helyettesíti. A város összpolgársága amely igaz részvétellel értesült a polgármester betegségéről, oly őszinte szívből kívánja, hogy mielőbb teljes, friss egészségben térjen vissza városunkba.

* **Tiszti vizsga a honvéd önkénteseknél.** A nagyvárad 4. honvéd gyalogezred önkéntesei letették a tiszti vizsgát, már akik sikerrel fejezték be a nehéz évet. A tizenhárom önkéntes közül tizenegyet letette a vizsgát s csak kettőnek nem sikerült kiállni a nehéz dolgot. A vizsgáló bizottság azonban azokat is szabadságolta akiknek nem sikerült a tiszti vizsga s így nem kell a második évet szolgálniuk.

* **Áthelyezés.** *Földesy* Károly posta- és távirada-felügyelőt a budapesti kézbesítő hivatal főnöki állására fogják áthelyezni. A kiváló képzettségű és kedves modoru hivatalnok előléptetése általános örömet okoz a városban, bár távozását alárendeltjei és ismerősei egyaránt sajnálják.

* **Választások a jogakadémián.** A nagyvárad kir. kath. jogakadémián az ifjuság körében régen nem volt olyan heves mozgalom, mint ez évben. A választások már e hó 28-án délután 4 órakor fognak megtartatni s mind a két egyletbe *Frankó* Endre korelnöknél egészen 28-án déli 12 óráig lehet beiratkozni. A ki addig be nem iratkozik, nem vehet részt a szavazáson.

* **Kerékpárverseny Nagyváradon.** A nagyvárad kerékpár-egylet szeptember 30-án, a jövő vasárnap kerékpár versenyt rendez a Sport-térén. A verseny programja a következő: 1. Megnyitó-verseny: 2000 méter, 5 kör. Elsőnek, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz-érem. 2. Vendégek versenye: 3000 méter 7 1/2 kör. A nagyvárad kerékpár-egylet tagjainak kivételével. — Elsőnek nagy ezüst és tisztelet díj, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz-érem. 3. Egyleti verseny: 2000 méter, 5 kör. Nyitva a nagyvárad kerékpár-egylet tagjai részére. Elsőnek, másodiknak kis-ezüst, harmadiknak bronz-érem. 4. Fő-verseny: 10000 méter, 25 kör. Elsőnek arany érem (30 korona érték), másodiknak nagy ezüst, harmadiknak kis ezüst, negyediknek bronz-érem. Vezetési-díj nagy

de árvaságunk szomorú történetének tudata gyöngé homálylyal voná be derült kedélyem fényes tükörlapját. Minthogy így aztán kissé komolyabb voltam, elneveztek Nyanyónak; de ebben se maradjon el az édes triász egymástól Margitot Manjónak, Bandit meg Banyónak neveztek. Nyanyó volt az édes anya, ő volt a gazdasszony, nélküle nem történhetett semmi; ő volt a kenyér — a nélkülözhetetlen jó. Így aztán Nyanyó szinte tekintély lett a *gyerekek* előtt.

— Mily édes érzés uralta Nyanyónak egész lényét, mikor az ő aranyos két gyermeke becézgette; Manjóra nyakába borult és halvány arcát édes ajkának forró csóközönével árasztá el; Banyóra meg két kezét simogata, finoman csókolgatva azt!

— Nem fért a boldogság szívembe, könnyek peregték alá arczomon, miket Bandi törülgetett, Margit lecsókolta; azt sem tudták ilyenkor mit tegyenek velem. Dédelgettek, becézgettek, ami az én szívem virágát — szívem boldogságát, mind szebbé, mind pompázatosabbá fejleszté, hogy mikorra teljes pompájában virágozik, illatozik, akkor érje a bánat fagya s elpusztuljon. De hisz ezért jött életre ő is, hogy rövid létezése után szintén megszűnjék! . . .

— A szégszebb, a legtisztább költészet volt harmónknak élete, minőt csak a jó Isten teremthet; miért kellett ennek is elmúlnia?

— Hogy Dódi bácsi meghalt, teljesen a Bandi erős kezeire maradt a gazdaság vezetése;

ezentul már kevesebb időt tölthetett körünkben. Pedig minden perc örökkévalóságnak tetszett egymás nélkül. Minden kis időnkét a szabadban töltöttünk; a nagy természet volt a mi szeretett, közös barátunk. Még a legkeményebb téli nap sem tartott szobáinkban; sokszor Banyó vadászott, vele tartott Margit is. Mert Banditól eltanultunk mindenféle sportot . . . és éppen ez volt vesztünk.

— Amint kis kegyeltünk, az illatos ibolyácskák felkeresésére indulhattunk, csak a fátylát bontogató éjszaka és a szempilláinkkal pajkoskodó kis Morpheus tündérek csalogattak szobáinkba.

— Az óriási parkirozott kert egyik oldalán kezdődött a rengeteg erdő, míg a másik oldalán a végtelen szántóterület el. Éppen a park végében, az erdő szélén, hol ez határos a rónával, állott egy hatalmas, százados tölgyfa. Ennek árnyékot adó sűrű lombkoronája alatt ültünk fel tanyáinkat. Ez volt a főhadiszállás, amint egy jó ismerősünk Tornyai ezredorvos elnevezte. Innen kóboroltunk be a rengetegbe, a síkságot himes szárnyu lepke után futkosva, tarkabarka vadvirágot szedvegetve.

— E vén tölgyfát szeretttük akkor mindhárman — most szerete egymagam. Ez látta boldogságunkat, ez látja rettenetes gyászát szívemnek. Velem együtt pusztul; mire én a sirba jutok, utoljára hinti be hulló leveleivel utamat, hogy soha tavasz több rügyet ne fakszszon rajta.

— E fa alatt kézimunkáltunk, játszadozunk, bohókáskodtunk és sokszor úgy elfogódott szívünk a boldogságtól, hogy csak három szív harmonikus dobogása hallatszott a mélységes csöndben; az öreg tölgy levelei is elhallgattak e fenséges pillanatra lágy susogásukkal. Minden nesztelen, csendes és boldog. — Most minden fájón nesztelen és boldogtalan, még a fűszálon, a vén tölgy levelein is ott reszket a néma fájdalom.

A boldogságos megihletődöttségbe majd egy kis csalogány szerelmeskedő dalocskája vegyült, mire Manjóra nyakamba borult, édes zengést hangon fülembe csicseregte: te drága, te jó Nyanyókám! És én belenézhettem mélységesen sötét szeméibe, simogathattam aranyos fényű szöke hajának finom selyemszárait, mely hosszú volt, mint Loreley haja. Vállamra pihentető kedves fejecskejét, hogy fejemnek simogatása ne kerülje el bársony arcocskáját, arcocskájának szépség-gödröcskéit. — Banyó meg lábaimhoz ült a fübe és úgy hajta ölembe okos szép fejét, hogy másik kezemet hullámos fekete hajára nyugtassam; szemeimbe mélyeszté gyönyörtű kék szeméinek szívembe néző jóságos tekintetét.

— Ily boldog elfogódottságban valánk akkor is, midőn hirtelen elének toppan Tornyai ezredorvos, gyönyörködő tekintettel nézve a bájos triászt, gondolatát nem késvén kifejezésre juttatni. Gyengéje volt a legfrissebb sütetű híreket azon melegében feltalálni, azután vette a Bandi vadászpuskáját s megindult vadáször-

ezüst-érem. 5. Többülési gépek versenye: 3000 méter $7\frac{1}{2}$ kör, elsőnek nagy ezüst és tisztelet díj, másodiknak nagy ezüst, harmadiknak kis ezüst érem. 6. Akadály-verseny: 2000 méter, 5 kör. Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz-érem. 7. Háromkerekű Motorok versenye: 3000 méter $7\frac{1}{2}$ kör. Elsőnek arany-érem (30 korona érték) és tisztelet díj, másodiknak nagy ezüst-érem és tisztelet díj, harmadiknak kis ezüst érem. 8. Vigasz-verseny: 1000 méter, $2\frac{1}{2}$ kör. Elsőnek, másodiknak kis ezüst-érem, harmadiknak bronz-érem. Nevezés a bírői páholynál. Az összes versenyeknél a Magyar Kerékpár Szövetség verseny-szabályai az irányadók, idegen kerékpárosok kívánatra Amateur igazolványt előmutatni tartoznak. Nevezési zárlat 1900. évi szeptember 25-én este 8 órakor. Nevezések Knauer Károly egyleti titkárhoz (Kossuth Lajos-utca 3.) intézendők, hol nevezési lapok is kaphatók. Zárlat után érkező nevezések figyelembe nem vétetnek. Belépő-díjak: Tribün 2 korona, számozatlan ülőhely 1 korona, állóhely 60 és 30 fillér. Vendégegyletekhez tartozó és egyleti jelvényvel ellátott kerékpárosok, valamint a nagyvárad kerékpár-egylet tagjai belépti-díjat nem fizetnek s a pályatesten belül foglalhatnak helyet. Kuttyákat a versenypályára hozni szigorúan tiltva van.

* **Megrongált diszletek.** A nagyvárad színház részére a város által készített diszletek közül néhány darab megrongálódott s ennek kijavítására a város felhívta Linhart Vilmos diszletfestőt. Linhart azonban nem hajlandó a felhívásnak eleget tenni s azon kifogással él, hogy a diszletek megrongálása az által történt, hogy a diszleteket nem a diszletraktárban vagy a színházban, hanem a tűzoltórtanyán helyezték el.

* **A szűret idejének megállapítása.** A nagyvárad hegyközségi birtokosok választmánya által folyó évi rendes őszi közgyűlés megtartására határidőül f. évi szeptember hó 30-ik napjának d. e. 11 órája a városház tanácstermébe kitűzetett; mely közgyűlésre a szőlőbirtokosságot azon értesítés mellett hívom meg, hogy a közgyűlés tárgyát a f. évi általános szűret idejének megállapítása fogja képezni. Kelt Nagyváradon a nagyvárad hegyközségi birtokosok választmányának 1900. évi szeptember hó 8-án tartott ülésében. Bordé Ferencz, vál. jegyző.

* **Az önkéntesek vizsgái.** Már a huszár önkéatesek őrmester urak, a honvéd önkéatesek is hosszú karddal feszítenek már, csak a szegény közhadseregbeli önkéatesek izzadtak

még a vizsgák izgalmai közt. Tegnap az 5 izgalmaik is véget értek. A 37. gyalogezredk önkéateseinek vizsgái tegnap értek véget, még pedig mint értesülünk igen jó sikerrel. Néhány nap mulva a végeredményt is kihirdetik s a szerint egy része az önkéateseknek felkötött az őrmesteri kardot egy hétre, a másik része pedig szorosabbra huzza a szurony derékszíját még egy esztendőre.

* **Eltalálta.**

Két vidéki atyafi bámulja a csepürágó komédiást.

— No nézd komám a talianját! Előbb galambot nyelt le, most meg tüzet eszik.

— Hát persze, azért, hogy a galambot megsüssse.

* **Föllázadt munkások.** Hiába hozták meg a munkástörvényeket. Ezek a magyar munkást csak addig védik, a míg idehaza van és itthon is csak félig-meddig. De ha már a szomszédba tette a lábát, ott már nem ismerik a magyar törvényt, ott már a vállalkozók saját tetszés szerint bánnak el a magyar munkásokkal. A nyár folyamán néhány száz magyar kubikos munkást vittek le a vállalkozók a Dráva szabályozási munkálatokhoz. Ezek a munkások eleinte rendesen kikapták a fizetéseiket és élelmeiket ott vásárolták be; a hol nekik tetszett. Ezelőtt egy hónappal azonban, a mint azt annak idején megemlítettük, néhány magyar munkást megtámadták a horvátok, a mint ezek élelmiszert akartak vásárolni, a miből aztán nagy verekezés keletkezett. Ettől kezdve a vállalkozók kintinokat állítottak föl a munka-telepeken s ők maguk árultatták az élelmicikkeket. Természetes, hogy a munkások ettől kezdve minél kevesebb pénzt, hanem inkább Jancsi-bankókat kaptak fizetés fejében a mit persze csak ott lehetett elkölteni. Egy darabig csak türték a munkások ezt az állapotot, de mert a kintinokban ugy az élelmicikkeket, valamint az italok és egyéb áruk napról-napra rosszabbak lettek, kijelentették a munkások, hogy ők többet nem fogadják el a Jancsi-bankókat, nekik pénz kell. A vállalkozók: Schwartz Herman, Bogdánovics Antal és Sztanovics Benő kijelentették, hogy pénzt nem adnak addig, a míg az élelmi készlet el nem fogy. A munkások erre megrohanták a pénztár épületét, azt szétrombolták, de pénzt nem találhattak, mert a pénz-

tárnoknak, Schwartz Ignácznak a pénzzel együtt sikerült elmenekülnie. Ezután a kintinokat rohanták meg s azokat teljesen lerombolták és az élelmi készletet széthányták. Verőczéről katonaságot rendeltek ki s jelenleg a csendőrség és a vizsgálóbíró a helyszínén folytatják a vizsgálatot.

* **Uj állomás név.** A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége közhírré teszi, hogy a székelyhid-szilágysomlyói vasutvonalon fekvő »Ipp« állomás nevét a kereskedelemügyi miniszter október 1-től számított érvényességgel »Ipp-Zovány-fürdő«-re változtatta.

* **Meghívás.** Felkérem a Knapp-párt hiveit, hogy a folyó hó 24-én, hétfőn d. e. 11. órakor a kir. jogakadémia IV. számú tantermében megtartandó értekezleten teljes számban megjelenni sziveskedjenek annyival is inkább, mivel az értekezletnek fontos tárgya leend. Nagyvárad, 1900. szeptember 22. Moyzes Emil, pártelnök.

* **Katonák husfogyasztási adója.** Régi vitás kérdést intézett el a hadügyminiszter egy átirata. A hadügyminiszter kimondotta, hogy nős tisztek, a katonai alkalmazottak és a nős altisztek által vásárolt hus után fogyasztási adó fizetendő. Ezen adó alól csakis a közös tiszti és legénységi étkezőkben szükségeltető hus van kivéve.

* **A kínai vértanuk.** Négy jézustársasági atya halt meg Kinában vértanui halállal: P. Denn, P. Mangin, P. Andlauer és P. Isoré. — E két utolsót missziójuk Jézus sz. Szívének szentelt kápolnájában döfték át a pogányok lándzsáikkal, mikor az Oltáriszentséget biztonságba helyezni törekedtek. A négy vértanú pap háromezer (3000) megtért kinaival vallotta be hitét s adta oda életét Krisztusért. Hányan haltak meg még ezeken kívül Krisztus hitéért? Majd később tudjuk csak meg.

* **Öngyilkos rabok.** Az aradi várban két rab öngyilkosságot követett el. Két katona, kik közül az egyik öt, a másik 18 esztendei fogságra volt ítélve. A börtön mellett levő kórházban feküdtek. Egy őrizetlen pillanathban feltörték az orvosnak ott levő kézi gyógyszerárát és onnan a mérges gyógyszereket kivitték és megitták. Szörnyű kínok közt fetregve találtak rájuk és életben maradásukhoz nincsen remény.

utjára. Mindennap eljött hozzánk, de szenvedélyes vadász lévén, igen kevés időt töltött körünkben. Mi nem sokat törődünk vadászataival, ha elment el is felejtkezünk róla, pedig nagyon kedves és derék ember volt.

— Fölzavart idyllünkéből, az ezredorvos távozása után én kézimunkát folytattam, míg a kis Manyó foglalkozás után nézve, hamarosan meglátja a Tornyai leoldott kardját, a fa törzséhez támasztva. Excentrikus ötlet támadt fejecskéjében, hol a gondolatok villámgyorsaságban követik egymást. Fölkapva a kardot, kihúzta hüvelyéből, neki pirulva Bandihoz szalad: Banyókám vivunk!

Banyó másik kard hiányában, egy frissen vágott mogoró veszővel pariroz a Margit ügyes támadásaira. Gyönyörködve nézem a két édes gyermeket, mint lobog szemökben a tűz, mint liheg keblök a boldog érzésektől.

Egymásba kapcsolódik tekintetök, belevész egész lényök, meglejtkeznek magukról, meg a nagy mindenségről. Én látom már kimerültségüket, éppen figyelmeztetem őket: édes gyermekek pihenjete már.

A szavak még el sem hagyták ajkamat, mikor egy hirtelen dördülésre felriadnak mindketten az ébren álmódott mennyországából s ez álomba eszett eszméletök zavarodottságával néznek a hang irányába.

Manyóka hátra fordul, egy felé futó alakot lát, elsikoltja magát és hihetetlen erővel szorítja kezében a támadásra készen tartott kar-

dot. Mereven előre nyújtott karral áll, holtápadtan, mozdulatlanul, mint egy kőszobor.

Banyó, mint kinek rémületében látókorán kívül esik minden a veszélyben forgó kedves lényen kívül, eszelősen fut Margit felé, erős karjaiba emeli most már roskadozó, eszméletlen kincsünket . . .

Nagy nehezen tudtam a kardot kezeiből kicsavarni, még mindég eszméletlenül, mivel sem törődve, csupán ő érette aggódva, vittük szobáckájába, hol lassan magához tért. Fölnyitotta szemeit, halkán kérdezé: mi volt az óh mondjátok meg. Megnyugtattuk, hogy a báró egy kis özikét vett célba, erre lőtt s ő meglátva a futó vadat, így esett oly iszonyu rémületbe.

Most tudtunk csak igazán lélegzethez jutni, most, mikor megmentve látjuk ijedt kis madárkánkat, most látom meg csak a Bandi szenvedőn sápadt arcát. Ezt hamarosan a Margit miatti aggodásnak tartom, de a világos flanel kabátban vérfoltok látszanak, a legkétségbeesettebb sejtéssel rohanok hozzá — megragadja a kezeimet és elaléltan hanyatlik a kis selyem kanapéra.

Még csak most érkezett ide Tornyai, lihegve a futástól és kétségbeeséstől; mi történt velünk? — Szólni sem tudunk, megnémitott bennünket ez újabb szörnyű eset.

Az ezredorvos gyorsan észbekap, ölbe viszi Banyókánkat szobájába, hol ágyba fek-

teti. Mire mi bemehettünk, már kimosta és bekötözte édes betegünknek sebéit.

Szomorú volt a báró is nagyon, de mint férfi erősebb a fájdalom elviselésében. Mig mi néma faldalommal, kinban égő száraz szemekkel néztük mozdulatlanságát, addig ő részletesen elmondta, milyen a seb, hogyan mosta, hogyan kötöztette? s milyen komplikációk várhatók? — Gondolván talán így megtörik az érzéketlenség, hangot kap a némaság.

— S csakugyan, amint halottam, hogy mellén, a baloldalon egy mély szurás van, mintha bomladozni kezdett volna agyamban az az óriási sötétség, lassankint világosabb lett s végre is tisztán láttam az eseményeket.

Visszaemlékeztem az erdőszéli jelenetre s iparkodtam magamnak megmagyarázni a megsebesülést. Mikor Margit megjie, rémületében a kardot annál erősebben szoritotta kezében és egész megmeredve tartotta előre; így történhetett, hogy mikor Bandi kétségbeesetten rohant feléje, nem látva semmit, egyenenen a kard hegyébe szaladt. A fájdalmat azonban akkor hirtelenében nem érezte, sőt a szurásról tudomása sem volt.

Reményvesztve, imádkozva és új reményt nyerve, iszonyu fájdalommal néztük az édes kinjait.

A kard hegye ruhájából kis darabka posztót is bevitt a sebbe, sok vért is vesztett; a seblázat kikerülni lehetetlen volt. Lázás hány-

* **Halálozás.** Igaz részvéttel értesülünk a súlyos gyászról, mely Veres János nyugalmazott törvényszéki bírót és családját sújtotta, fia: Veress Gusztáv budapesti vasuti állomásfőnök halálával. Az élete legszebb korában elhunyt derék férfi hosszabb idő óta súlyos beteg volt. Kiterjedt előkelő rokonság gyászolja elhunytát. Temetése csütörtökön ment végbe Budapesten, nagy részvét mellett. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Alólirottak szomorú szívvel tudatják, hogy szeretett fiuk, a jó férj, testvér és sógor Veress Gusztáv M. A. V. állomás főnök életének delén, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogált földi maradványai f. évi szeptember 20-án, d. n. 2 órakor ment végbe a róm. kath. vallás szertartásai szerint a németvölgyi temetőben. Budapest, 1900. szeptember 19-én. Áldás és béke hamvai felett! Veress János nyug. törv. szék. bír. Veress Jánosné szül. Cornély Anna szülei. Özv. Veress Gusztávné szül. Gareis Ilona özgegye. Veress Aranka, Veress Antonia, Veress Ilona, Veress Erzsike testvérei, Boicz Gusztáv, Kaszó András, Huzella Gyula sógorai.

Kinai háború.

A háború mai állásáról a következő távirataink szólnak:

A béketárgyalások.

New-York, szept. 22. (Saj. tud. táv.) Hir szerint a washingtoni kormány Németország jegyzékére egy ellenjavaslattal fog válaszolni, mely Kinára nézve kedvezőbb.

Washington, szept. 22. (Saj. tud. táv.) Félhivatalosan jelentik, hogy Franciaország és Oroszország azon a ponton vannak, hogy tárgyalásokat kezdjenek Li-Hung-Csanggal. — Az Egyesült-Államok párisi követe a napokban hosszasan konferált Delcassé külügyminiszterrel és azt hiszik, hogy több pontban meg egyezésre jutottak.

Keresztényellenes zavargások.

Hongkong, szept. 22. (Saját tud. távirata.) Kantoni jelentések szeriat a Samsmi vidéken keresztényellenes zavargások fordultak elő. Hir szerint a katolikus kápolnát elhamvasztották, a kínai

keresztényeket meggyilkolták és néhány papot is megsebesítettek. Az Avalange francia ágyunaszád a zavargások színhelyére ment. Azt jelentik továbbá, hogy nyolcz kalóz-dsonke azt az utasítást kapta, hogy a kantoni deltájban levő keresztény falvakat pusztítsák el és a keresztényeket koncolják fel. Kanton városa nyugodt.

Ujabb rémületek.

London, szept. 22. (Saját tud. táv.) A Timesnek jelentik Pekingből: Az angol haderő annyira megfogyatkozott, hogy arra a fenyegető expedícióra, a melynek a templomból ki kellene kergetnie a boxercsapatokat, csak 400 főnyi gyalogság és 50 főnyi lovasság áll rendelkezésre. Az expedíciót e miatt el kellett halasztani. A Sanszi tartománybeli angol, amerikai és francia hittérítők és családjaik felkoncolásáról most nyilvánosságra került hiteles részletek mindenfelé nagy rémületet idéztek elő. Mikor ennek a tartománynak a kormányzójává Ju-Hszient nevezték ki, az angol kormány nem tiltakozott ellene. Pekingtől a Sárga-folyóig a hittérítés egész munkája meg van semmisítve.

Amerika és a németek javaslata.

London, szeptember 22. (Saját tud. táv.) A Daily Telegraph-nak Washingtonból legjobb forrásból azt jelentik, hogy az Egyesült-Államok kormánya udvariasan, de határozottan megtagadta annak a német javaslattal a támogatását, a mely a béketárgyalások mellőzhetetlen előfeltételül ismeretlen hivatalnokok megbüntetését követeli. A kormány hangsúlyozza azonban, hogy az Egyesült-Államok kormánya épp úgy követeli a bűnösök megbüntetését, mint Németország. A nevezett lap szerint nem bizonyos, hogy a német javaslat ellenében ellenjavaslat vagy módosító javaslat tételt-e.

Franciaország újabb foglalása.

London, szept. 22. (Saját tud. táv.) A Reuter-ügynökségnek jelentik Aucklandból, hogy Cavity kormányzója Rurutu

és Tutui szigetek lakosságának kívánságára, ezeket a szigeteket augusztus 21-én Franciaország nevében elfoglalta.

Őszi verseny Nagyváradon.

A lehető legszebb, legragyogóbb szeptemberi nap sugarai aranyozták be a Bóné-kut melletti tágas mezőt. Egy-egy ökr-nyál a sárguló gyepről a ritkuló lombu fák az őszt hirdették, melylyel élénk ellentétben a lóversenyre összegyűlt közönség vidám hangulata és gondtalan élvezete mintha az örök tavaszt hirdette volna. Elegáns női toalettök váltakoztak egyszerű czivil kabátokkal, zsinóros egyenruhakkal, ragyogó atillákkal, ríktó zsoké-dresszel s az a tömeg ide-oda hullámozott egész délután a gyepon, sokat vitatkozva, sokat fogadva, keveset nyerve és mégis igen jól mulatva.

Azt hiszem, a kinek nincs pénze a fogadásra, az ne menjen lóversenyt nézni, arra az csak unalmas lesz. A ki pedig nyerni akar, az inkább vegyen osztálysorsjegyet, annál több a valószínűség, hogy nyerni fog. Nincs ingadozóbb, szeszélyesebb szerencsejáték, mint amely emberekre és lovakra számít. Talán külön-külön lehetne reájuk valamit alapítani; de hogy valaki a jó lovat, jó lovast eltalálja, hogy lovas és ló megfogják egymást érteni: az csaknem lehetetlen.

Már pedig a versenyek győzelméhez az kell: hogy lovas és ló a döntő perczen megértsék egymást.

Ott kint a gyepon mindenki zsoké és lószakértőnek tartotta magát, a nélkül, hogy a ló és lovas egymáshoz természettségét vizsgálta volna.

Ennek az oka volt az a néhány nagy meglepetés, a melyet az egyik-másik verseny okozott. A meglepetés a fogadó közönség legnagyobb részére nem volt kellemes, mert bizony több üres tárcza jött vissza, mint a mennyi kiment, de ez nem zavarta a rossz hangulatot. Ilyen szép őszi napon s ilyen kedves mosolygó női arczok közt lehetetlen volt bármekkora vesztesség miatt is bosszankodni.

A jelen volt hölgyek közül a következőket sikerült tudósítónknak összejegyezni:

kolódásában feltépte a kötést, a seb újból vérzett. Rettenetes kínokat szenvedett.

Könnny, ima, fájdalom, a leghűségesebb ápolás, az orvosi tudomány nem tudták megmenteni. Megfagyott szívünkben a boldogság. Nem éreztünk már semmit, nem éreztük már a fájdalmat sem. Szívünk helyét mintha iszonyu nehéz kődarab töltötte volna be, melynek rettenetes hidegétől agyunk is reszketett. Borzasztóbb volt ez minden fájdalomnál!

Én Istenem, mily erőt öntesz nékem lélekbe. Mikor azt hiszi az ember; már-már összeroskad a fájdalom sulya alatt, még mindig van ereje és még mindig tud többet is szenvedni. Hála neked én Istenem e lelkierőért és hála neked a szenvedésekért! Ha nem találtál volna méltónak ezek elviselésére, bizonyára nem adtad volna nekem azokat és én most mily szegény volnék!

— Nem egyért, de kétféle reszkettem, inádkoztam. Az egyik előttem fekszik kínoktól gyötörve, a másik a földön fetreng; agyából a világosság mindinkább távozik a lélekölő sötétség közeledtére... Hát van szív, mely ezt kibírja s még meg sem hasad?

Szegény kis Margitkám őrzöngve tépi, czibálja szépséges Loreley-haját, a földön csuszik az ágyhoz, miközben kegyetlenül megátkozta magát s eszelősen kiabálja, hogy ő a gyilkos. megölte Banyót. Majd ráveti magát az eszméletlen betegre, öleli, csókolja, szerelmes szavakat sutlog fülébe. Egyideig zavaros szemével

csendesen nézi, aztán hirtelen felkaczag, majd ismét zokogva, őrzöngve földre veti magát. És ez így megy szüntelen éjjel-nappal.

Magam is majdnem öröltlen lesem-várom a krízis lefolyását. Hova vezet ez? Hova, mint a sirba, meg a tébolydába.

Hosszu kinlódás után pár perczre eszméletre tért szegény Bandikánk. Magához tért... és elbucszott tőlünk!

Ezt lehetetlen leírni. Utoljára nézett reám az a gyönyörű, mélységesen kék szempár. Utoljára éreztem szép metszésű ajkának édes csókjait. Nem hallom többé azt az édes zenéjű hangot, melyet olyan boldogító volt hallani.

Lehullottak nyakam köré fonódott karjai; lecsukódtak azok a szép szemek; bezárult, megfagyott örökre az a forró, beszédes ajak, hogy hang ne szálljon el róla többé soha! Meghalt...

Mintha elszálló lelke Margitba költözött volna, a legiszonyabb őrzöngésből egy pillanatra magához tért, odafutott a jégheg, merev testhez, költögette, ébresztgette... hiába. Szörnyű sejtés villant meg agyában, minden érzést megdermesztő kiáltással: meghalt! rogyott össze és vágódott hanyatt a puha szőnyegen.

E percztől fo va vigasztalan, örök sötétségbe borult elméje. Az a reményem sem maradt fenn, hogy valaha csak egy parányi kis sugara a józanságnak fog beletévedni agya rémes sötétségébe. Csendes örült lett. Folytonosan merően egy pontra szegezte üres szemét

s mindig az erdőszéli vivásról monologizált. Majd meg elindult és kereste Bandit, felkutatva a házat, az erdőt s szegény! keresésében hányaszor elment a ravatal mellett. — A temetés-kor azt mondta: mit keres az a sok nép itt? még felköltik szegény Banyót; nem tudod? most jött haza fáradtan, lóháton a tanyáról. Mindenkire oda ment, akiket sirni látott és kérte, ne nevensenek, mert Banyó nem tud aludni.

Tompa fájdalommal gördültek a nehéz fekete göröngyök a koporsóra, mely mélyen fektet s melybe az édes halottal napsugár, boldogság, szerelem, élet, minden bele volt zárva.

Egy új sirhalom a temetőben és két élet összetörve, két boldogtalan lélekkel több bolyong a földtekén.

Visszamentünk az üres lakásba, megborzasztott a hidegség, mely az üres szobákból felénk csapott. Szegény örültem rajtam követele Banyót. Én tudom hol van, mondjam meg, ő előhozza. Keserves volt nézni kinpadra feszített gyötrelmeit, mint bolyong, kutat utána; mikor hazugságból, áltatásból kifogytam, elvittem a temetőbe, megmutattam neki a sirt és iparkodtam neki megmagyarázni és lehetőleg megérttetni, hogy ott Banyó halva fekszik.

Mintha megnyugodott volna, pedig egy látam nem érti. — Azután... egyszer egy éjszaka felébredtem s nem találtam Margitot ágyában. Csodálatos őszönnel legelőbb is a temetőbe futottam és ott találtam szegényt a sirra

Karácsonyi Aladár grófné, özv. Gerliczy Félix báróné sz. Korniss Lujza grófné, Nagy Bölöny Józsefné, Telegdi Józsefné, Tisza István grófné, Nadányi Jenőné, Nadányi Károlyné, Miskolczy Barnabásné, Szunyogh Lorándné, Világhy Pálné, Janky Antalné sz. Beroldingen Melanie grófné, Örlei Kálmáné, Meskó Boldizsárné, Szunyogh Zoltánné, Lovassy Ferenczné, Frankó Endréné, Wertheimstein Alfrédné, Elek Gusztávné, Nyiry Györgyné, Dús Lászlóné, Urmánczy Nándorné, Klobusitzky Gézáné, Géczy Lajosné, Czajlik Györgyné, Gyémánt Jenőné, Liphay Frigyesné, Szegedy György báróné, Noszlopy Gézáné, Tóth Jenőné, Éberl Kálmánné, Szabadhegyi Gézáné, Bánffy Albert grófné, Olasz Elemérné, Korbuly Lajosné, Karácsonyi grófné, Világhy Paluina, Cseresznyés Lujza, Kugler Rózsika, Szunyogh Olga, Örlei Anna, Dús Piroška, Ertsey Rózsika, Liphay báróné, Miskolczy Irma, Telegdi Ilona, Balogh Ica, Tóth Karla, Nadányi Margit, Wertheimstein nővérek, Fényes Adrienne, Szabadhegyi Rózsika, Lázár Laura grófné, Podmaniczky Emmi báróné.

Notabilitások: *Latscher* Viktor vezérőrnagy, *Beöthy* László főispán, *Bulyovszky* József polgármester, *Szunyogh* Péter alispán, *Leonhardi* br. ezredes, *Széchenyi* Jenő kanonok, *Schlauch* Nándor, *Márkus* László, *Miskolczy* Barnabás, *Beöthy* Pál, *Hummel* őrnagy, *Horváth* őrnagy, *Czvek* Kálmán, *Csányi* István, *Szunyogh* Lóránd, *Klobusitzky* Géza, *Nadányi* Jenő, *Stepitzky* gróf, *Batthyányi* gf., kapitányok, *Komlóssy* József, *Jancsó* Dezső, *Pallay* Lajos, *Cziffra* Gerő, *Károlyi* Gyula gr., *Dobozy* Kálmán, *Lázár* Márton, *Széchenyi* József, *Révész* kapitány, *Bey* báró kamarás, *Nagy* Márton, *Vaskó* Károly kapitány, *Kunz* Gusztáv, *Mezey* Mihály, *Paolczy* Ferencz, *Fassie* Tódor.

Versenybíróóság.

Igazgatóság: gróf Batthyány Gábor cs. és kir. 7. h. e. százados, gróf Károlyi Gyula, báró Königswarter Herman, Szunyogh Lóránd, gróf Tisza István.

Bíró az akadály-, gát- és sikversenyénél: Klobusitzky Béla.

Indítók: Beöthy Pál, báró Schwaben-Durneisz Gyula cs. és kir. 7. huszárezredbeli főhadnagy.

Időmérő: Cziffra Gerő.

Mázsálók: Meskó Boldizsár, Pallay Lajos.

Handicapper: Olasz Elemér.

Pályafelügyelők: Cziffra Kálmán, Fráter Emil.

Pályorvos: Dr. Mayer László.

Talizator vezető: Hollósy Jenő.

Versenytitkár: Weingärtner Andor.

Tanúk a helyszínen választatnak.

A versenyek lefolyása a következő volt:

I. Ménes díj. 1000 korona, adva Bihar-vármegye által. Távolság kb. 2800 m.

1-ső *Tisza* István gróf »Babér«. Lovagolta a tulajdonos.

2-ik *Czárán* János »Legény«. Lovagolta Czárán.

3-ik *Klobusitzky* Géza »Csillag«. Lovagolta Szemere fh.

4-ik *Szunyogh* Albert »Fátyol«. Lovagolta a tulajdonos.

»Legény« vezetett, a fordulónál »Babér«

ráborulva, élettelenül. Egyik karjával a hófehér márványkeresztet ölelé, míg a másik karja mélyen lenn volt egy gödörben. Mikor elvontam őt onnan, láttam, hogy merev karjaiból mind a tíz ujj csupa vér s már a köröm is lehullott róla. Szegényke! gyöngye kis kezével akart egy mély siralmot felásni.

Banyókának mennybe szállott jóságos lelke meglátta szenvedéseinket, megszánta a szerencsétlenebbiket és felvitte magához a szerelmét.

Mellé temettem Margitot, egymás mellett porlad két szerető szív, egymás mellett domborul két virágos siralom. Álmodjatok édeset, szerelmeset, boldogot! Én majd virágaimmal beültetem sirotokat, könnyeimmel megöntözöm; hisz' e könnyektől éled sirotok virága.

került az élre s a versenyt könnyen nyerte meg. »Ilka« kitört. Tot. 4: 14, 10: 36.

II. Ürögdi akadályverseny. 1200 korona egyleti díj ebből 1000 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak. Távolság kb. 4200 m.

1. Gróf *Schönborn* Ferencz »Diomed« lovagolta br. Elcz fh.

2. *Csiszár* István fh. »Léghajós« lovagolta a tulajdonos.

3. *Liptai* Béla »Contrás«.

4. Báró *Szentkereszthy* Pál, »Pete«.

Diomed könnyen első, nyomában *Léghajós* jó második.

5. *Paikert* Henrik, »Harmat«.

Tot. 4: 4, 10: 12.

III. Nagyváradi város díja. Kettős fogatok. Díj 1000 korona, ebből 800 kor. az elsőnek, 200 korona a másodiknak.

1. *Bánffy* Albert br. »Becze«, »Csalfa« Hajtotta *Szunyogh* Lóránd.

2. *Beöthy* Pál »Daru«, »Babuka«, hajtotta *Csanády* Jenő.

3. *Klobusitzky* Tibor »Don Juan« »Gatyó« hajtotta a tulajdonos.

Első *Bánffy* Albert br. fogata, melyet *Szunyogh* Lóránd előkelően bravúrosan hajtott be elsőnek.

Tot. 4: 4, 10: 11.

IV. Szentmártoni gátverseny. 1000 korona — adva a Magyar Lovar-Egylet által a Földművelésügyi miniszter ur által engedélyezett subventióból. Távolság kb. 2400 m.

1-ső gróf *Starhemberg* Vilmos »Paquin« Lovagolta tulajdonos.

2-ik Báró *Berg* Hermann, »Barkarol«. Lovagolta a tulajdonos.

3-ik Gróf *Merweldt*, »Mogorva«. Lov. a tulajdonos.

4-ik *Ferencz* Józsefbaganzai herczeg »Brát.« Lovagolta *Edlinger*.

5-ik *Bugarszky* Sándor »Aranyeső«. Lov. a tulajdonos.

6-k *Liptay* Béla »Vendel«. Lovagolta *Szemere* főhadnagy.

Első erős küzdelem után »Paquin«. A favorit »Vendel« volt. A versenyen azonban bal eset történt. *Szemere* fh. és *Edlinger* lovai egymásnak rohantak. Mindkét lovas leesett. Szerencsére azonban komolyabb baj nem történt. *Bugarszky* »Aranyeső«-je kitört.

Tot. 4: 14, 10: 15.

V. Iklódi gátverseny. 1000 korona adja a m. kir. Földművelésügyi miniszter ur, ebből 800 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak. Távolság kb. 2400 m.

1. *Liphay* Béla »Vadász«.

2. *Ferencz* József braganzai herczeg ő Fensége 7. h. e. hngy. »Pásztor« lovagolta *Eltz* báró.

3. *Zeyk* Dániel hadnagy »Rózsika«. Lovagolta: *Horthy* főhadnagy.

4. *Pallay* Lajos »Marcsa«.

5. *Csiszár* István 10. h. e. főhadnagy, »Lelkem.« lov. a tulajdonos.

Első három lóhosszal *Vadász*. Második erős küzdelem után *Pásztor*. Hátul *Rózsika*.

Tot. 4: 10, 10: 25.

VI. Bónéuti sikverseny. Díj 1000 kor., — adva a Magyar Lovar-Egylet által a Földművelésügyi miniszter ur által engedélyezett subventióból. Távolság kb. 2000 m.

1. *Liptay* Béla »Gyp.« Lovagolta *Horthy* főhadnagy.

2. *Balázsházy* Iván »Ihojeso.« Lovagolta *Markovics* hadnagy.

3. *Mr.* *White* »Bandita« Lov. *Eltz*.

4. *Szentkereszthy* István br. »Pentesilea.« Lov. tulajdonos.

5. *Lubienszky* János gr., »San Salvatore«. Lovagolta *Szánthó* százados.

6. *Br.* *Berg* Herman »Ferbli.« Lovagolta a tulajdonos.

7. *Csiszár* István »Lady Kildare.« Lov. a tulajdonos.

8. *Hardegg* Jenő gr. fh. »Gemse.« Lov. *Edlinger* hadnagy.

A favorit *Bandita* volt. Egészen az utolsó fordulóig vezetett. Itt »Gyp« került mellé s erős küzdelem után »Ihojeso« ellen egy fohosszal megnyerte a versenyt. »Bandita« harmadik helyre szorult.

Tot. 4: 18, 10: 42.

VII. Agarász-lovak versenye. 1000 kor.,

egyleti díj, ebből 800 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak. Távolság kb. 1200 m.

1. Báró *Schwaben-Durneisz* Gy. főhadnagy »Svengali«.

2. *Cziffra* Kálmán »Gólya.« Lovagolta *Markovits*.

3. *Szemere* Kálmán száz. »Hires.« Lovagolta *Horthy* százados.

4. *Tisza* István gróf »Bátor«.

5. *Chernel* Viktor 7. h. e. százados »Ilka.« Általános meglepetésre, nagy küzdelem után első lett *Durneisz* báró.

Tot. 4: 26, 10: 105.

*

A mai verseny.

A nagyváradi lóversenyek második napja ma, vasárnap délután megy végbe. A mai versenyek még érdekesebbek lesznek mint az első napiak. Különösen érdekesnek ígérkezik a nagy akadályverseny s a Handicap.

A nevezések a következők:

I. Eladó sikverseny 1000 kor. 1600 m.

1. *Balázsházy* Iván 5 é. sp. k. »Ihojeso.«

2. *Berg* Hermann báró százados 5 é. s. k. »Dirtcheap«.

3. Ugyanaz 4 é. p. h. »Ferbli.«

4. *Borbély* György 3 é. s. h. »Bodrog.«

5. Ugyanaz 3 é. sp. k. »Finom.«

6. *Csiszár* István fh. 3 é. p. k. »Lady Kildare«.

7. *Fejér* József 5 é. p. k. »Its Curious.«

8. *Liptay* Béla 4 é. p. m. »Contrás.«

9. *Lubienszky* János százados id. sárga k. »Marcsa«.

10. Ugyanaz 4 é. sp. m. »San Salvatore.«

11. *Merveldt* Miksa gr. száz. 3 é. s. mén »Mogorva«.

12. *Szentkereszty* István br. 3 éves p. k. »Pentesilea«.

13. *Tisza* István gr. id. sp. h. »Mity Maty.«

14. *Mr.* *White* 3 é. f. m. »Bandita«.

II. Báró Mannsberg Ernő emlékerseny. Handicap 1200 kor. 37500 m. kettős fogatok.

1. *Bánffy* Albert br. 7 é. sz. k. »Becze« és 7 é. s. k. »Csalfa«.

2. *Beöthy* Pál 6. é. sz. k. »Daru« és 3 é. v. d. k. »Babuka«.

3. *Kiss* Ernő id. sz. k. »Boglár« és 3 é. p. h. »Pajtás«.

4. *Klobusitzky* Tibor 3 é. v. p. m. »Don Jun« és 3 é. s. p. k. »Gatyó«.

5. *Tisza* K. gr. 6 é. vp. k. »Rózsa« és 5 é. vp. k. »Kedves«.

III. Nagy akadály-verseny 2000 kor. 5000 m.

1. *Csiszár* István fh. 4 é. s. h. »Léghajós.«

2. *Liptay* Béla 5 é. p. h. »Vadász« fv.

3. *Merveldt* Miksa gr. százados 4 é. p. h. »Friczi«.

4. *Paikert* Henrik 5 é. s. k. »Harmat«.

5. *Pejacsevich* Albert gr. 4 é. s. m. »Diszpolgár«.

6. *Schönborn* Ferencz gróf 4 éves p. m. »Diomed«.

7. *Starhemberg* Vilmos gróf száz. 5 é. s. h. »Exoffó«.

8. *Szentkereszthy* Pál báró 4 éves p. k. »Pele«.

V. Bihari gátverseny. 1000 kor. 2400 m.

1. *Chernel* Viktor százados 4 éves sp. k. »Ilka«.

2. *Cziffra* Kálmán 5 é. p. h. »Gólya«.

3. *Schwaben-Durneisz* Gy. br. fh. id. p. h. »Svengali«.

4. *Szemere* Kálmán százados id. f. k. »Hires«.

5. *Szunyogh* Albert tiszthely. 5 éves p. h. »Fátyol«.

6. *Tisza* István gr. 5 é. p. h. »Bátor«.

7. *Ulm* Ferencz br. százados 5 éves p. k. »Iréne«.

VI. Zerge akadályverseny, 1000 korona. 2400 méter.

1. *Ferencz* József braganzai herczeg ő Fensége hngy. id. p. h. »Pásztor«.

2. Csiszár István főhadnagy idősebb p. k. »Lelkem«.
 3. Czárán János id. sp. h. »Legény«.
 4. Liptay Béla 6 é. p. k. »Csalfa«.
 5. Pallay Lajos 5 é. p. k. »Marcsa«.
 6. Szentkereszthy István báró 4 éves s. k.
 »Azám«.
 7. Szentkereszthy Pál báró 4 éves sp. k.
 »Pendej«.
 8. Szeptycki St. gróf százados 4 éves p. h. »Traf.«
 6. Id. Vajnich Sándor 5 é. s. k. »Arany«.
 10. Zeyk Dániel hadnagy 5 éves p. k. »Rózsika«.

VII. Vigaszverseny. 1000 kor. 1400 m.

1. Ferencz József braganzai herceg 6 Fensége hngy. 4 é. p. h. »Brat«.
 2. Ugyanaz id. p. h. »Pásztor« (fv.)
 3. Baiásházy Iván 5 é. p. k. »Ihopeso«.
 4. Bánffy Albert báró 3 éves sp. k. »Orchidéa«.
 5. Ugyanaz 3. é. s. k. »Tatjana«.
 6. Berg Herman báró száz. 5 éves s. k. »Dirtheap«.
 7. Ugyanaz 4 p. h. »Ferbli«.
 8. Ugyanaz 3 é. s. k. »Bakarol«.
 9. Gorbély György 3 é. s. k. »Bodrog«.
 10. Ugyanaz 3 é. s. p. k. »Finom«.
 11. Bugarszki Sándor főhadnagy id. s. h. »Aranyeső«.
 12. Chernel Viktor százados 4 éves sp. k. »Ilka« (fv.)
 13. Csiszár István főhadn. id. p. k. »Lelkem« (fv.)
 14. Ugyanaz 4 é. s. h. »Léghajós«.
 15. Ugyanaz 3 é. p. k. »Lady Kildare«.
 16. Czárán János id. sp. h. »Legény« (fv.)
 17. Cziffra Kálmán 5 éves p. h. »Gólya« (félvér).
 18. Desfour Miklós gróf hadnagy 4 é. s. k. »Ma Petite«.
 19. Fehér József 5 éves pej kanca »Its Curious«.
 20. Hardegg Jenő gróf főhadn. id. s. h. »Fricandea« (fv.)
 21. Ugyanaz 6 é. p. k. »Gemse«.
 22. Klobusitzky Géza 4 éves sp. h. »Csil-lag« (fv.)
 23. Liptay Béla 6 éves pej kanca »Csalfa« (félvér).
 24. Ugyanaz 5 éves pej herélt »Vadász« (félvér).
 25. Ugyanaz 4 é. p. m. »Contrás«.
 26. Ugyanaz 3 éves pej mén »Vendel« (félvér).
 27. Ugyanaz 3 é. f. k. »Gyp«.
 28. Lubienszky János gróf százados id. s. k. »Marcsa«.
 29. Ugyanaz 4 é. sp. m. »San Salvatore«.
 30. Merveldt Miksa gróf százados 4 é. p. h. »Fritzi«.
 31. Ugyanaz 3 é. s. m. »Mogorva«.
 32. Paikert Henrik 5 é. s. k. »Harmat«.
 33. Pejacsevich Albert gróf 5 é. s. m. »Diszpolgár«.
 34. Ugyanaz 3 é. p. »Popovka«.
 35. Ugyanaz 3 é. s. h. »Serdar«.
 36. Pallay Lajos 5 é. p. k. »Marcsa« fv.
 37. Schönborn Ferencz gr. 4 é. p. mén »Diomed«.
 38. Schwaben-Durneis gy. br. fh. id. p. h. »Svengali« fv.
 39. Starhemberg Vilmos gr. száz. 5 é. s. h. »Exoffo«.
 40. Ugyanaz 3 é. s. k. »Paquin«.
 41. Szentkereszthy István br. 4 éves s. k. »Azám« fv.
 42. Ugyanaz 3 é. s. k. »Pentesilea«.
 43. Szentkereszthy Pál br. 4 é. s. p. k. »Pendej« fv.
 44. Ugyanaz 4 é. p. k. »Pele«.
 45. Szeptycky St. gróf százados 4 é. p. h. »Traf.« fv.
 46. Szemere Kálmán százados id. p. k. »Hires« fv.
 47. Tisza István gr. id. p. h. »Mity-Maty« félvér.
 48. Ugyanaz 5 é. p. k. »Babér«.
 49. Ugyanaz 5 é. p. h. »Bátor« fv.
 60. Ulm Ferencz báró százados 5 é. p. k. »Irene« fv.

51. Id. Vojnich Sándor 6 é. p. k. »Dáma« félvér.
 52. Ugyanaz 5 é. s. k. »Arany« fv.
 53. Szunyogh Alb. tiszthelyettes 5 é. p. h. »Fátyol« fv.
 54. Mr. White 3 é. p. m. »Alberich« II.
 55. Ugyanaz 3 é. f. m. »Bandita«.
 56. Zeyk Dániel 5 é. p. k. »Piroska« fv.

Handicap.

A nagyváradi ügétő versenyek második napján, 1900. szept. 23-án megtartandó báró Mannsberg emlékverseny handicapr a következő térhátrányok lettek megállapítva: 1. Klobusitzky Tibor ur fogata start. 2. Beöthy Pál ur fogata 100 mtr. 3. Br. Bánffy Albert ur fogata 350 m.

EGYESÜLETEK

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter a bihar-nagybajomi első kiházasító egyesület módosított alapszabályait jóváhagyta.

IRODALOM.

A Szigligeti-Társaság színházi albuma. Az az album, melyet a nagyváradi Szigligeti-Társaság a színház megnyitása alkalmából ad ki: már legközelebb sajtó alá kerül. A szerkesztő bizottság most fejezi be munkáját s rendezi a beérkezett nagyszámú kéziratokat, amelyek közt ott vannak a politikai, egyházi, irodalmi élet nagyszámú kitünőjének emléksorai, úgy hogy az — mely nyomdai tekintetben is fényes diszmunka lesz — méltó irodalmi emléke lesz Nagyvárad kulturális ünnepeinek. Az albumot a Szigligeti-Társaság csak igen korlátolt számban nyomtatja s a szerkesztő bizottság módot akar nyújtani az érdeklődőknek, hogy az album megszerzését maguknak biztosítsák és pedig előjegyzés útján. Előjegyzéseket elfogad Láng József fő-utcai és Pauker Dániel szent László-téri könyvkereskedése. Az album tiszta jövedelme kulturális célokra fordítottatik.

Igazságszolgáltatás.

Vádhatározat a szili-pusztai rablógyilkos ügyében.

Bizonyára emlékezetes még olvasóink előtt az a rablógyilkosság, melyet egy minden emberiségből kivetkőzött egyén, Balogh Béla sarkadi lakos a Nagyszalonta mellett fekvő Szilipusztán elkövetett. Két védtelen nőt ölt meg azután elrabolta a pénzüket. E borzalmas bűnyűben a napokban nyújtotta be Pop Aurél kir. alügyész a vádiratot a törvényszék vizsgálóbírójához. A vádirat kiemelkedőbb pontjai a következők:

Vádat emel a kir. ügyész az 1900. évi június 30 óta vizsgálati fogságban levő Balogh Béla 25 éves, sarkadösi lakos ellen a Btkv. 278. §-ába ütköző kétféle rablás gyilkosság és a 344. §-ba ütköző rablás büntette miatt, mivel 1900. május 18-án a Szili-tanyán lakó Kelemen Györgynét és Szabó Zsófiát előre megfontolt szándékkal akként bántalmazta, hogy az eldőlített agyoncsolások miatt mindkettő rögtön meghalt. Ugyanazon alkalommal a szobában levő ládából 33 koronát elrabolt. — Balogh Bélánéval szemben az orgazdaság büntette miatt emelt vádat elejtette a kir. ügyész. A vádirat az indokolásban aztán előadja a tényállást, a mely szerint Balogh Béla 1900. május 18-án

délelőtt elindulván Sarkadösi községből, a szalontai tanyák felé vette útját s utközben tudakozódott Kelemenné lakása után. Miután erről tudomást szerzett, elment a jelzett tanyára, hol belépve Kelemen Györgynének lakásába, bennt találta az elhaltakat csirkepaprikást főzve. — Megismertette magát, beszélgetésbe eredtek s közben vacsorával is megkínálták. Majd nemsokára nyugodni tértek. Terhelt miután meggyőződött arról, hogy Kelemenné alszik, felkelt s tarisznyájából kivette a vasszeget és Kelemenné ágyához lépve, azzal két erős ütést mér annak fejére. Erre Szabó Zsófia felült az ágyában, terhelt hozzálépett s ugyancsak két erős ütést tett a fejére, azután elővéve egy nagy kést, azzal mindkettőre több szurást mért. Szabó Zsófia szívét is átdöfte. Azután mikor végzett velök, a kést az ágyban megtörölve, a ládából 16 frt 50 krt kivett s eltávozott. Másnap a sarkadi takarékpénztárnál 5 forintot törlesztett, a többi pénzt pedig elrejtette. A nyomozásnál s a vizsgálat során teljesen bizonyítottának látja a vádhatóság azt, hogy Balogh Béla előre megfontolt szándékkal követte el a kétfős rablógyilkosságot, a mit különben a vádirat szerint igazol egyrészt a terhelt indokolatlanul visszavont beismerése, másrészt Ruzse Tógyer tanu vallomása. Minthogy pedig a bűncselekmények súlyánál fogva terhelt megszökésétől tartani lehet, kéri az ügyészség a vizsgálati fogság további fenntartását.

Balogh Béláné ellenében az orgazdaság büntetettének vádja elejtetik, mert elegendő bizonyíték erre nézve fel nem merült.

A terhelt védőjéül dr. Wavrek Kálmánt, a nagyváradi ügyvédi kar egyik fiatal, tehetséges kriminálistáját kérte fel.

A főtárgyalás még valószínűleg ez évnyevében a kir. törvényszék mint esküdtbíróóság előtt lesz megtartva.

ZENE ÉS MŰVESZET.

Képtárlat Nagyváradon.

Szigligetiék társasága,
 Gondolt merészet és nagyot,
 S elhozza ide Nagyváradra
 A tárlatot — a tárlatot . . .
 Ez volt csak a mi szívünk vágya,
 Ezért epedtünk oly nagyon,
 S most uszunk majd a boldogságba
 A tárlaton — a tárlaton.

Ó, hogy fogunk majd kritizálni,
 Hogy lerántjuk a vásznakat,
 Kegyetlenek leszünk, de szörnyen —
 A tárlaton ez is szabad.
 No aztán egyik-másik művészt,
 Meg is dicsérik egy kicsit . . .
 . . . Vajon kié lesz Uram Isten,
 A deficizt? . . . a deficizt? . . .

Képkiallítás Nagyváradon.

Régi tervük Nagyvárad műpártolójának, hogy városunkban képkiallítást rendezzenek. A nyár folyamán ez irányban tett lépéseknek most fogjuk meglátni az eredményét. Október közepén az országos magyar képzőművészeti társulat fogja nálunk képeit és szoborműveit kiállítani. Jelenleg a képzőművészeti társulat Szegeden tart kiállítást, melyet a szegediek nagy számban látogatnak. Október 15-én bezáródik a tárlat s akkor a 248 képet és szoborművet egy újabb képgyűjteménnyel megdölvítve Nagyváradra küldik. Telepy Károly mütárnok a rendezés végett október közepén Nagyváradra érkezik; a kiállítást a vármegyeház termeiben fogják rendezni. Ezzel kapcsolatosan mozgalom indult meg, egy a szegediehez hasonló képzőművészeti társulat megalakítására, a mely minden évben rendes képkiallítást fog rendezni. Az egyesület diszelnökének Schlauch Lőrincz dr. bibornok püspököt fogják felkérni.

Hangverseny a Csarnokban.

Előkelő, nagyszámu közönség teljesen megtöltötte tegnap este a Kereskedelmi Csarnok dísztermét. A közönség nagy számát megmagyarázza már maga a csalogatóan összeállított műsor. *Recht* Sándor, a személyesen és *Dienzl* Oszkár, a csak hírnévből, de egyformán jól ismert művészek, *Nyáray* Antal, a nagyváradi közönség régi kedvence, valamint a két érdekes »új idegen« *Balla* Kálmánné Csik Irén már magok olyan nevek, hogy egyszerű kiegészítők biztositják a közönség érdeklődését. — Különösen Balláné Csik Irénre volt kíváncsi a közönség, a ki tudvalevőleg színházunknak lesz primadonnája.

És a közönség nemcsak nagy számban jelent meg, hanem azonfelül valósággal el volt ragadtatva minden program-pont által, a mi már nem a művészek jó nevének, hanem az általuk igazi művészi színvonalon tartott előadásnak köszönhető.

Mindenek előtt *Csik* Irénről föl kell jegyeznünk az első szinpad diadalt, még mielőtt a szinpadon láhattuk volna. Bájos asszonyka, a kinek a szempillantása még galibákat is okozhat a szinpadról: hogy fényes sikerekre legyen kilátása, arra elég volna csinos megjelenése. Van azonfelül igen szép hangja is, jól iskolázva, a melylyel jól, bár ama bizonyos felsőbb regiszterekben talán kissé tulpazarul is tud bánni. Traviata nagy áriáját énekelte, bár hangversenyteremben, de azért a szinpad hatás eszközeinek teljes felhasználásával.

Magyaros hamisítatlan temperamentuma a Kurucz-nótákban nyilvánult meg olyan hatással, hogy meg kellett ismételnie.

Hogy a házastársakat el ne választjuk, azért utánna *Balla* Kálmánról emlékezünk meg. Jó szinpad alak, kellemes előadása van, de az előadott monolog nem nagyon dúskált a szellemességben. Határozottan mást is választhatott volna ilyen alkalomra.

Az est sikerének legnagyobb része *Recht* Sándor nevéhez fűződik. A következő darabokat adta elő: Hegedűverseny (Beethoven) Nocturne Es-dur (Chopin), Serenade (Moszkovszky, Bercense, Hejre Kati (Hubay), Romanza Andalusia, Zigeuner Weisen (Sarasate.) Nem lehet megmondani, mi hódított inkább játékában, a klasszikus tökély, a művészi futamok, piccikatok vagy inkább az, hogy minden darabot teljesen átértzett s át tudott éreztetni a közönséggel. Minden program pontja után hatalmas éljenzés hangzott fel, többet közülök megisméltettek: (Csak a magyar dalokban volt több a művészet, mint a magyar érzés és szellem.)

A zenei részben nagy sikere volt *Dienzl* Oszkárnak is. Nemcsak művészetét, hanem fáradhatlanságát is ki kell emelnünk. *Recht* Sándort és *Csik* Irént kísérve, a mellett még önállóan is teljes sikerrel adott elő több nehéz darabot, melyek közt különösen tetszett *Imrik* Kornélia mély érzésű ábrándja »Emlékeim felett.«

Nyáray Antal egy igen ügyes felolvasást tartott »A világ teremtése« czímmel. Csupa nyáraidai ötlet, képtelen bolondság volt az egész, mely állandó derűtségben tartotta a közönséget. Ráadásul még pár kuplét kellett elénekelnie, melyek a legszebb Vuncsi-estéket juttatták eszünkbe, azzal a különbséggel, hogy ezuttal a kuplét legnagyobb részt szellemesek is voltak.

K. A.

TANUGY.

Felhívás a tanoncztartó kereskedő urakhoz. Hivatkozással a törvény vonatkozó rendelkezésére s azon nagyfontosságú czél elérésére, a mely a kereskedő tanonczok szakszerű oktatása és továbbképzése által a jövő kereskedő nemzedék értelmi színvonalának emelését tűzte ki feladatul, — a tanév megnyitása alkalmából felhívjuk a tanoncztartó kereskedő urakat, hogy tanonczukat az alsó foku kereskedelmi tanoncziskolába a kitűzött határidőben multhatatlanul beiratni el ne mulasztják. Ezáltal nemcsak a törvény intézkedéseinek tesznek eleget, hanem feleslegessé teszik, hogy a hatóság a mulasztásból kifolyó kényszer-intézkedéseket foganasítsa.

Felkérjük egyuttal az illető kereskedő urakat, hogy a mind jobban észlelt tömeges óramulasztások elkerülése végett, szigorúan felügyeljenek, miszerint tanonczaik az iskolát az előírt pontossággal látogassák, — továbbá a tanonczszerződést azonnal a tanoncz felvétele alkalmából kössék meg, nehogy a főnökök késedelme miatt a tanköteles tanoncz ebbeli kötelezettségeinek teljesítésében gátolva legyen.

Tekintettel a fentebbiek nagy fontosságára s az azokból folyó általános érdekre, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a t. tanoncztartó kereskedő urak törvénytábla kötelezettségeiknek fontosán eleget tesznek.

Nagyvárad, 1900. szeptember 22. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: *Jankó* József, elnök. *Dr. Sarkadi* Lajos, titkár.

S P O R T.

Világhírű sakk mesterek Nagyváradon.

— A végleges program. —

Mint már megírtuk, *Lasker* Emánuel a világ legerősebb sakk mestere, *Marco* György a jeles bécsi mester és *Maróczy* Géza, a legkiválóbb magyar sakk mester f. hó 25-én Nagyváradra érkeznek. A sakkör igazgató tanácsa *Gesztesi* Ödönt bizta meg a mesterek lejövetelének anyagi és szellemi elrendezésével s most már örömmel irhatjuk meg, hogy a tegnapi nap folyamán az összes nehézségek elhárítva lettek s így a mestereknek nagyváradi szereplése bizonyos.

Ehhez képest *Gesztesi* Ödön sürgönyileg kérte meg a mestereket, hogy jövetelük pontos idejéről értesítsék, hogy a vasutnál fogadó bizottság várja Anglia, Ausztria és Magyarország legkiválóbb sakk-matadorait.

A rendkívül érdekesítő sakkverseny, — melyben az összes mesterek és Nagyvárad legerőseben sakkozói vesznek részt — e hó 25-én és 26-án vagyis kedden és szerdán fog lefolyni a *Fekete Sas* nagytermében. A sakkverseny délután 5 órától este 9-ig tart. Belépti díj személyenként és esténként 1 korona. Karzatjegy 60 fillér. Jegyek előre válthatók *Gesztesi* Ödönnél, a sakkör pénztárosánál Városháza.

A program, mely a mesterek hozzájárulásával még módosulhat és érdekes produkciókkal bővíülhet, a következő:

1900. szeptember 25-én, kedden:

Lasker Emánuel egyszerre 5 játszmát vezet tábla megtekintése nélkül. Ugyanakkor *Marcó* György 25 táblán egyszerre játszik 25 ellenfél ellen.

1900 szeptember 26 án szerdán:

Lasker Emánuel 30 táblán egyszerre játszik ugyanannyi ellenféllel. Ugyanakkor *Marcó* és *Maróczy* mesterek egyszerre 8 játszmát vezetnek tábla megtekintése nélkül.

A sakkprodukciók befejezése után a mes-

terek tisztelőire bankett a la carte lesz a *Fekete Sas* éttermében, melyben mindenki, a ki a sakkolás nagy mesterei iránt érdeklődik, részt vehet.

MULATSAG.

Szüret a „Fekete Sas“-ban.

A nagyváradi iparos ifjak önképző egyesületének derék tagjai e hó 30-án, — mint már megírtuk, szüreti mulatságot rendeznek. A mulatság egyik érdekessége: Göre Martsa lakodalmanak bemutatása jelmezekkel, melyből már napok óta nagy buzgalommal folynak a próbák. A rendezőség nagyban készül s mindent elkövet a mulatság érdekesebbé tételére. A meghívókat már nagyrészen szétküldték. Azok, a kik mindezt megvárják nem kaptak, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek az egyesület vezetőségéhez fordulni (Szt. László-tér, Kovács-ház), hol készséggel tesznek eleget kérésüknek. A mulatságról a következő meghívót bocsájtották ki:

Meghívó.

A nagyváradi ipartestület ifjuságának önképző egyesülete 1900. évi szeptember hó 30-án a »Fekete Sas« nagytermében az egyesületi pénztár gyarapítására: alföldi lakodalommal, nagy nemzeti zónaposta (képes levelező-lapokkal) és táncz-csal egybekötött zártkörű szüreti ünnepélyt rendez. Bertsey György egyl. elnök, Németh Antal t. elnök, Pintér Tamás e. alelnök, ifj. Cser János egyl. pénztáros, Zeman János egyl. jegyző, Nagy János, II. alelnök, Kovács Béla b. pénztáros, Nagy Imre e. gazda. Bereczki László, Kertész Gyula, Kovács Mihály, Köffer Béla, Malcz Mór, Mezei Lajos, Sallai Ferencz, Óvári Gyula, Óvári István, Varga Gyula rendező bizottsági tagok. Belépti-díj: Személyjegy 70 kr. Családjegy 2 személyre 1 frt 50 kr. Jegyek a meghívó előmutatása mellett válthatók az egyesület Szt. László-téri helyiségében és Nagy János Szt. János-utcai fodrász üzletében. Kezdeté este 7 órakor. E meghívó másra át nem ruházható és kívánatra előmutatandó.

Az ünnepély sorrendje:

1. Göre Martsa lakodalma,

Irta Göre Gábor bíró úr.

Személyek:

Göre G. bíró úr	Kováts Mihály.
Durbints Pál	Balogh Lajos.
Kántor	Sallai Ferencz.
Csupor Pál	Durkó Sándor.
Göréné	Ercsey Mariska.
Martsa	Fodor Karolina.
Öreg vőfély	Dvorzszik István.
Kis vőfély	Szolnoki Ferencz.
Kátsa)	Vántus Károly.
Vida)	Szoranek János.
Csicsi) czigányok	Kormány Károly.
Pista)	Pató Károly.

Idő szüret előtt. Történik: Lepénden Göre bíró úr házában.

2. Felvonulás szüretre, dallal, zenével.

Bírók: Bereczky László, Kováts Mihály, Sallai Ferencz, Varga Gyula.

Jegyzők: Köffer Béla, Óvári Gyula és Óvári István.

Ellenőrök: Zemann János és Rottensteiner Lajos.

Kisbírók: Pató Károly, Kovács István, Tóth Lajos és Tömpe János.

Postás- és pásztorki: Bugdán Vilma, Balogh Juliska, Boross Gizella, Cser Rózsika, Ercsey Mariska, Frei Matild, Frei Jozefa, Fodor Karohn, Gáll Mariska, Haláti Irma, Kováts Etelka, Madarász Erzsike, Mecséri Mariska, Mogyorósi Irma, Nagy Vilma, Papp Erzsike, Poretonek Juliska, Rápolti Piroksa, Rezsner Berta, Steininger Gizella, Stingur Mariska, Valtner Blanka és Valtner Margit.

Postás- és pásztorki: Belme László, Deczki Sándor, Durkó Sándor, Gramantik Ferencz,

Grünberger Dezső, Gradina Aurél, Kovács Gábor, Kondor Viktor, Major József, Nóbik Gyula, Óvári Gyula, Óvári István, Paretonék Mihály, Tahó Sándor, Tarsoly Lajos, Török Lajos, Sticz János és Zempléni Ferencz.

Községi dobos: Kelcz Róbert.

Szabad lopás. Zónaposta levelezés. Táncz.

Tudnivalók: A szabad lopás kezdete dobzóval leszön tudomásul adva. Azon hölgyek között, kik a zónapostán legtöbb levelezőlapot kapnak, ajándéktárgyak fognak kiosztatni.

REGÉNY-CSARNOK.

Balny város titka.

Regény.

Francziából fordította: K-6.

48.

— Az könnyű dolog. Férfi-e vagy nő?
— Férfi, kissé korosabb, fehér hajjal és szakállal.

— Ha ön megadja a lakása címét, holnap ilyenkor megfelelhetek önnek.

— Mennyit fizetek érte?

— A körülményektől függ. Ha csak azt akarja megtudni a mit mondott, husz frankot fizet. Ha azonban kimerítő jelentést óhajt az illető jelleme, családi viszonyai, előélete, vagyoni állapotáról, mi körülményesebb és hosszabb utánjárást igényelhet, úgy nagyon sokba kerül.

Jakab letett egy huszfrankos aranyat az asztalra.

— Husz frankot kidobtam az ablakon; mondta magában.

— Most uram, legyen szives megmondani az illető egyén lakását.

— Houdon-utca, harmadik szám.

Jaumard csodálkozó mozdulatot tett, de Jakab ezt nem vette észre; azután szólt:

— Végül nincs más hátra, mint, hogy az ön becses nevét és lakását kérdezzem.

— Szükséges ez?

— Hogy a számlát kiállíthassuk és a főkönyvbe bevezethessük.

Jakab átnyújtotta névjegyét és hozzátette?

— A Voltaire-utcán lakom, a huszonegyedik szám alatt.

— Köszönöm. Lakására küldjem a feleletet?

— Nem, majd érte jövök.

— Kellert nekem ilyen ostoba kalandba keverednem? kérdezte magában Jakab, midőn a lépcsőn lejtett. Bizony én nem jövök el holnap a válaszáért! Husz frankomba került a multság, de elég volt belőle.

Az utcára érve, csodálkozva látta, hogy nem ott van, a hol fölment a házba, hanem egy másik utcán.

— Ezek az emberek ugyancsak óvatosak, gondolta magában és tovább ment, hogy a kitűzött találkozó el ne mulassza.

Midőn Jakab eltávozott, Jaumard visszatért íróasztalához.

— Lám, lám, mondogatta, mégis csak különös, hogy éppen mikor én is tudakozódni akartam az én derék társam felől, mert meg vagyok győződve, hogy róla van szó, ez az ur ide jön és felvilágosításokat akar róla kapni. Éppen jó, így legalább nem én fizetem a költségeket... És ez a derék Laugier megkapja a díjból a ráeső részt, a miért én magánéletét kutatatom. No, ez csakugyan forcsa.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A közös miniszteri tanácskozás.

Bécs, szept. 22. (Saját tud. távirata.)

A külügyminiszteriumban ma Goluchowski gróf külügyminiszter elnöklésével folytatták a közös miniszteri tanácskozást a magyar és osztrák miniszterelnök és a szakminiszterek részvételével.

A párisi lakoma.

Páris, szept. 22. (Saját tud. távirata.)

A polgármesterek diszebédjén huszonkét-ezer vendég vett részt, mely alkalommal Loubet köztársasági elnök összes minisztereivel együtt megjelent. A köztársasági elnököt óriási ovációban részesítették.

A diszebéd alkalmából 3000 pinczér szolgálta ki a kitűnő ételeket. — Beszélt Louvet elnök is, a ki a köztársaságot élte. »Hivek maradtunk — ugymond — a forradalom szelleméhez és köztársaság iránti szeretetünk változatlan. — Loubet beszédjét óriási ovációval fogadták.

A perzsa sah Bécsben.

Bécs, szept. 22. (S. t. t.) A perzsa sah ma délelőtt 10 órakor kíséretével megnézte az arzenált, a hol a tüzérségi arzenál igazgatóján kívül Üxköll hadtestparancsnok is megjelent a vendégek üdvözlésére. A sah előbb a katonai muzeumba ment, a hol Frigyes főherceg üdvözölte és kísérette. A sah nagy érdeklődéssel nézte meg az egyes tárgyakat, azután pedig az arzenál műhelyébe ment, a hol rendkívül érdeklődött az új ágyumodell iránt. Végül a katonai léghajózási intézetet látogatta meg a sah, a hol nagy érdeklődéssel nézte egy léghajó megtöltését és föl szállását.

Kardpárbaj.

Budapest, szeptember 22. (Saját tud. távirata.) A Fodor-féle vivóteremben ma Tóth Béla ismert író és Kacziány Géza között kardpárbaj folyt le. Tóth Béla az első összecsapásnál a fején, Kacziány pedig az arcán súlyosan megsérült. A véres kardpárbajnak az okát a multkor a törvényszéki tárgyaláson történt összeszólalkozás szolgáltatta, a mikor a bírák előbbi párbajügyükben ítéleztek.

Liebknecht utóda.

Berlin, szept. 22. (Saját tud. táv.)

A szociáldemokrata-párt a berlini hatodik kerületben az elhunyt Liebknecht helyébe Ledebour drezdai lapszerkesztőt lépteti föl.

Kegyelem a francia foglyoknak.

Páris, szept. 22. (Saj. tud. távirata.)

A polgármesterek bankettje alkalmából az igazságügyminiszter dekrétumot terjesztett Loubet elnök elé, a mely 166 elítélt embernek ad kegyelmet. A kegyelem harmincz különféle pártállású lapra terjed ki.

Meggyilkolta az urát.

Budapest, szept. 22. (Saját tud. táv.)

Flórenczből táviratozzák, hogy Giuseppe Maglioni, a flórenczi archeologiai muzeum szolgálója, leszurta Guido Seifoni muzeumi igazgatót, azután pedig széket ragadott és a muzeumban levő értékesebb dolgokat össze-vissza törte. Az okozott kár óriási. Többek közt eltörte Francois félmillió lira értékű vázát is, mely a legbecsesebb régiségek egyike volt.

A francia hadgyakorlatok.

Páris, szeptember 22. (Saját tud. táv.)

Loubet elnök levelet irt André hadügyminiszternek, a melyben legnagyobb meglepetését fejezi ki a csapatoknak a beaucei hadgyakorlatokon tanúsított kiképzése, fegyelme és kitarása felett.

A pancsovai merénylet.

Pancsova, szept. 22. (Saj. tud. táv.)

Pancsován szenzációs letartóztatás történt. Tadic nevű általánosan ismert embert letartóztattak, aki bevallotta, hogy Gad-jánszky ügyvédet le akarta löni, a ki a vagyonát lezárta.

Azonban az ügyvéd sokáig késett, a mikor elkeseredésében a vizsgálóbírórt lelőtte.

A búr harezter.

London, szept. 22. (Saját tud. táv.)

A Daily Telegraph-nak jelentik Lourenco-Marquezból 20-iki kelettel: A Komati-folyó hidját elpusztították, a vonatok közlekedése megszakadt. Az angol konzul előkészületeket tett a hid helyreállítására és a németalföldi vasut forgalmának megnyitására.

Roberts Pretóriában.

Pretória, szept. 22. (Saját tud. távir.)

Roberts visszaérkezett Pretóriába. Angliába utazásának ideje még nincs kitűzve.

Krüger aranya.

London, szeptember 22. (Saját tud. t.)

Hire jár, hogy az angol kormány le akarja foglalni a Krügernél lévő állami okmányokat és mind azt az aranyat, melyről bebizonyítható, hogy nem Krüger tulajdona. Ugyanis egyes lapok jelentik, hogy Krüger egy laurenc-marquezi bankba másfél millió sterling értékű aranyat deponált volna és ezt akarja az angol kormány lefoglalni.

Lengyel munkások sztrájkja.

New-York, szeptember 22. (Saj. tud. táv.)

A shenandoahi kerületnek két községbányájában sztrájkoló litvániai lengyel munkások tegnap elűzték a községbányában dolgozó bányászokat. Más kerületekben is rábírták a sztrájkolókat a dolgozó munkásokat a munka abbahagyására.

SZERKESZTOI POSTA.

Egy polgár. (Helyben.) Az el sem képzelhető. — A valóság az, hogy Tisza Kálmán itt időzése első napján látogatást tett a bibornoknál s ezt viszonzta Ő Eminenciájára.

KOZGAZDASAG.

Meghívás. A sertéshizláló ügyében felkérjük a végrehajtó bizottság tagjait, hogy a ma d. e. 10 órakor a megyebáz termében tartandó választmányi ülésen megjelenni sziveskedjenek. Telegdi József, elnök. Dr. Gyémánt Jenő, jegyző.

Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő nyereményeket húzták ki:

30.000 koronát nyert: 90964.

10.000 koronát nyertek: 12748 65070.

5000 koronát nyertek: 12748 93896.

2000 koronát nyertek: 2597 3287 3484

6763 11074 13214 13635 17107 19653 20538

21107 26313 34986 48304 50625 51892 52207

66415 71234 75884 79000 92915.

1000 koronát nyertek: 441 1684 2818

5048 6058 7088 12221 12274 12453 13488

13993 20025 22551 23938 26796 27332 30104

31374	33199	35394	39982	40155	40179	41092
41757	42811	43231	44836	44932	46817	49486
50083	50199	50261	52520	55863	56822	58619
59713	60745	63984	64460	68697	68958	69134
69534	72694	73222	75160	76861	76912	80884
82764	83492	85557	86909	87049	87350	91794
93117						

500 koronát nyertek: 2211 2402 2549
 3020 3047 3857 4033 4679 6406 7909 8708
 10262 10598 12044 18053 18446 21999 21243
 23038 25268 26021 26794 27325 27579 27825
 27927 28064 28495 29422 32500 35875 37019
 37029 38589 39373 41739 41744 4383 44945
 47256 47455 50151 52382 52799 53600 53625
 54665 54897 55473 62044 63798 63981 64684
 67444 67550 67799 69544 71611 73417 73674
 75305 75341 75945 75988 77130 77186 86177
 86784 90610 91713 97615 98076 98246.
 A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, szept. 22.	
Buza októberre	7.65
Buza júniusra	8.09
Tengeri	6.70
Rozs okt.	7.18
Zab okt.	5.25
Káposzta, repce, aug.	

Értéktőzsde.

Budapest, szept. 22.	
Osztrák hitel	658.--
Magyar hitel	674.--
Allamvasut	670.50
Rimamurányi	535.50
Magyar jelzálog	481.--
Salgótarjáni	
Wagon-kölcsön	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. szept. 22-én.

Magyar aranyjárdék 4%	97.50
Magyar koronajárdék	90.80
Magyar vasuti kölcson aranyban 4,1/2%	100.
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2,1/2%	99.60
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	90.--
Italméresi jog megváltási kötvény	98.35
Horváth-szlavónföldtehermentési kötvény	92.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	163.--
Tiszaszabályozás szegezi sorsjegyek kölcson	142.--
Osztrák járdék papirban	96.80
Osztrák járdék ezüstben	96.75
Osztrák járdék aranyban	96.85
Osztrák korona járdék	97.15
Osztrák államsorsjegyek	132.--
Osztrák magyar bankrészevény	17.05
Magyar hitelbankrészevény	672.--
Osztrák hitelintézet részevény	655.--
Párisi vista	96.25
20 frankos arany (Napoleond'or)	19.32
Németbirodalmi márka	118.35
London vista	242.--
20 márkás arany	28.66

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

1095—1900. számhoz.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak 1900. évi VI. 1301 számú végzésével dr. Márkus László felperes részére *Friedl Szeréna és Schlesinger Ignác* alperesek ellen 54 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt 750 korra becsült ingóságokra a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak fenti számú végzésével az árverés elrendeltétvén, annak felülfoglaltatók

követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Töltésszél-utca 194. sz. házában leendő megtartására határidőül 1900. évi szeptember hó 26. napjának délelőtti 11 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok, s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számíttatik.

Kelt Nagyváradon, 1900. évi szept. hó 7-én.

Batig Ferencz,
kir. bir. végrehajtó.

Mellék kereset!

Bármely foglalkozású személyek

sok pénzt

kereshetnek, költség és rizikó nélkül, ha egy ügynökséget hajlandók átvenni.

Ajánlatok **F. D. 100.** alatt **Leipzig-Lindenau.**

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1900. évi május 1-től.

Budapest—Nagyvárád—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárád—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.													
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.							
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15		Kolozsvár ind.		5 23	7 12	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08							
Rákos >	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28		Jegenye >		6 11	7 59	1 14	7 16		Debreczen >	5 14	2 33	6 23	11 44	3 36	7 41							
Ujszász >	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56		B.-Hunyad >		6 40	8 37	1 44	7 55	12 20	Érmihályfalva érk.	6 35	3 57		1	4 58								
Szolnok >	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19		Csucsá >		3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.												
Szajol >	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33		Rév >		5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.						
P.-Ladány >	10 43	2	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd >		5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48	Érmihályfalva ind.	6 36	11 17	3 14	5 27	9 14							
Báránd >		2 12		12 07		5 11	Mező-Telegd >		6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01	Debreczen >	7 51	12 36	4 16	7 10	10 27	9 01						
Sáp >		2 27	5 48	12 24		5 32	F.-Vásárhely >		6 49		11 01		10 27		P.-Ladány érk.		1 45	5 03	8 40	11 28	9 48						
E.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Váradi-Velence >		7 02	8 32	11 10		10 37	2 25	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.												
M.-Peterd >		3		1		6 15	Nagyvárád érk.		7 16	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31		V. v.	V. v.			V. v.	V. v.						
M.-Keresztes >		3 12		1 14		6 31	Nagyvárád ind.		2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	Debreczen i.	8 35	4 31	Nagy-Léta		5 25	1 05						
Bors >		3 25		1 28		6 50	Püspöki >		2 36	8 52	11 47		11 14		Sáránd >	9 28	5 16	Vértés ind.									
Püspöki >	11 48	3 32		1 36		7 02	Bors >		2 47		11 54		11 22		H.-Bagos >	9 41	5 26	M.-Pályi >		5 47	1 30						
Nagyvárád érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztes >		3 12		12 05		11 37		H.-Pályi >	10 05	5 48	H.-Pályi >		6 03	1 48						
Nagyvárád ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Peterd >		3 30		12 17		11 50		M.-Pályi >	10 20	5 59	H.-Bagos >		6 18	2 05						
V.-Velence >		4 05		2 30	2 25	12 32	B.-Ujfalu >		4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	N.-Léta-			Sáránd >		6 40	2 29						
F.-Vásárhely >		4 16		2 41		12 45	Sáp >		4 39	9 38	12 47		12 25		Vértés érk.	10 43	6 18	Debreczen é.		7 18	3 13						
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd >		5 01		1 01		12 41		Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.												
Élesd >	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	1 37	P.-Ladány >		5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03	Sáránd ind.	9 38	5 26	Derecske ind.		6 00	1 49						
Rév >	1 26	5 20	7 53	3 45	3 26	2 10	Szajol >			11 21	3 08	6 59	3 04	5 19	Derecske érk.	9 57	5 45	Sáránd érk.		6 20	2 09						
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 53	4 16	3 49	Szolnok >			11 44	3 35	7 32	3 37	5 39													
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász >			12 03	3 58	7 50	4 05	5 58													
Jegenye >	3 15	7 49	9 33	6 01		5 34	Rákos >			1 37	6 03	9 28	6 52	7 38													
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	7 40	Budapest érk.			1 50	6 20	9 40	7 10	7 50													
Nagyvárád—Szege							Szeged—Nagyvárád.							Nagyvárád—Arad.							Arad—Nagyvárád.						
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.				
Nagyvárád ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárád ind.	10 20	4 30	7	Arad ind.	5 10	11 20	9 35												
Ósi >	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Ósi >	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza >	6 14	11 31	10 54												
Less >	10 48	5 01	7 40	Orosháza >	5 41	11 54	9 20	Less >	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24												
Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Csaba ind.	7	2 33	4 50												
Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Gyula >	7 27	3 05	5 26												
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Sarkad >	7 47	3 27	5 56												
Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 56	3 39	6 10	Sarlád >	11 57	6 17	9 31	Kötegy >	7 56	3 39	6 10												
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Gyula >	12 21	6 44	10 01	Szalón >	8 23	4 10	6 47												
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Csaba érk.	12 42	7 06	10 30	Cséffa >	8 42	4 34	7 18												
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >		4 42	7 29	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less >	9 04	5	8 51												
Orosháza >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Kétegyháza >	2 54	7 45	5 38	Ósi >	9 21	5 19	8 61												
H.-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 10	Arad érk.	3 55	8 48	6 05	Nagyvárád érk.	9 32	5 30	31												
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvárád érk.	9 32	5 30	8 31																				